

Halledilecek Meseleler

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Bugün milletlerin sulh ve sükun içinde yaşamalarına mâni olan meseleler neden ibarettir? Bu suale cevap bulmak için millet devletlerinin gazetelerine ve seflerinin beyanlatlarına göz gezdirecek olursak sarı bir fikir edinmek imkânını bulamayız. Çünkü Berlin ve Roma hakkındaki isteklerini kat'iyen meydana vurmamış, ortaya tam bir «Metalbat listesi» çıkarmamıştır. Propaganda icaplarına göre, bugün bir davaya, yarın başka bir davaya şahit oluyoruz.

Mesela, bazı İtalyan gazetelerine bakılacak olursa bugün Avrupada hakikaten ciddi yalnız bir mesele varmış, o da Dantzig meselesinden ibaret imiş!

Mihver devletlerinin, davalarını bu kadar basit bir şekilde hülâsa eden İtalyan gazetesi, aynı zamanda Dantzig ihtilâfı için de bir harp çıkmasını mânâsız buluyor ve diyor ki:

«Maamafih, birçok zorluklarla muhat gibi görünen bu mesele bile müzakere tarikle hallolunabilir. Şu şartla ki Münih politikasına taraf-tarık olmuş olan devletler bunu müstakel bir mücadeleye azimet etmeyip yapmaya kasden karar vermedikleri olmalıdır.»

İhtilâflar ancak müstemle-ke memleketlerine taallük ederler. Bunlar millet vasfı haiz olmaktan ziyade imparatorluk vasfını haiz meselelerdir. Bir kısım devletlerin hak emellerini ve diğer kısım devletlerin prestijlerini korumak suretiyle akdedilecek ihtilâflarla tesviye olunabilirler.»

«Maatteessüf şimdiye kadar böyle bir şey yapılmadı. Çünkü dünyayı mecburi bir sulh sistemine tâbi tutmak isteyen iki büyük demokrasi taban tabana zıd bir usul takip ediyorlar. Ve imparatorluklara, müstemlekelerle ait menfaatleri millî ve Avrupalı menfaatlerle aynı sahada tutuyorlar. Müstemleke meselesinde mümasat göstermektense Avrupa bir mücadele ucurumuna atılmaya meyyal bulunuyorlar.»

Dünyaya meydan okuduklarını gördüğümüz İtalyan gazetelerinin ağzından bu kadar tatlı sözler işitmek gerçekten hayret edilecek bir hâdisedir. Fakat dikkat edilecek olursa görülür ki, ilk gündenbergi izhar ettikleri davalarından bir türlü vazgeçmiş değildirlər. Ortada bir mevzu var. Bunu kâh bağırarak çağırarak, tehdit ederek ve söverek müdafaa ediyorlar; kâh mazlum bir tavrı takınarak sakin ve makul bir tarzda ileri sürmeğe lüzum görüyorlar. İşte bu defa bu ikinci usulün belâgatine şahit oluyoruz.

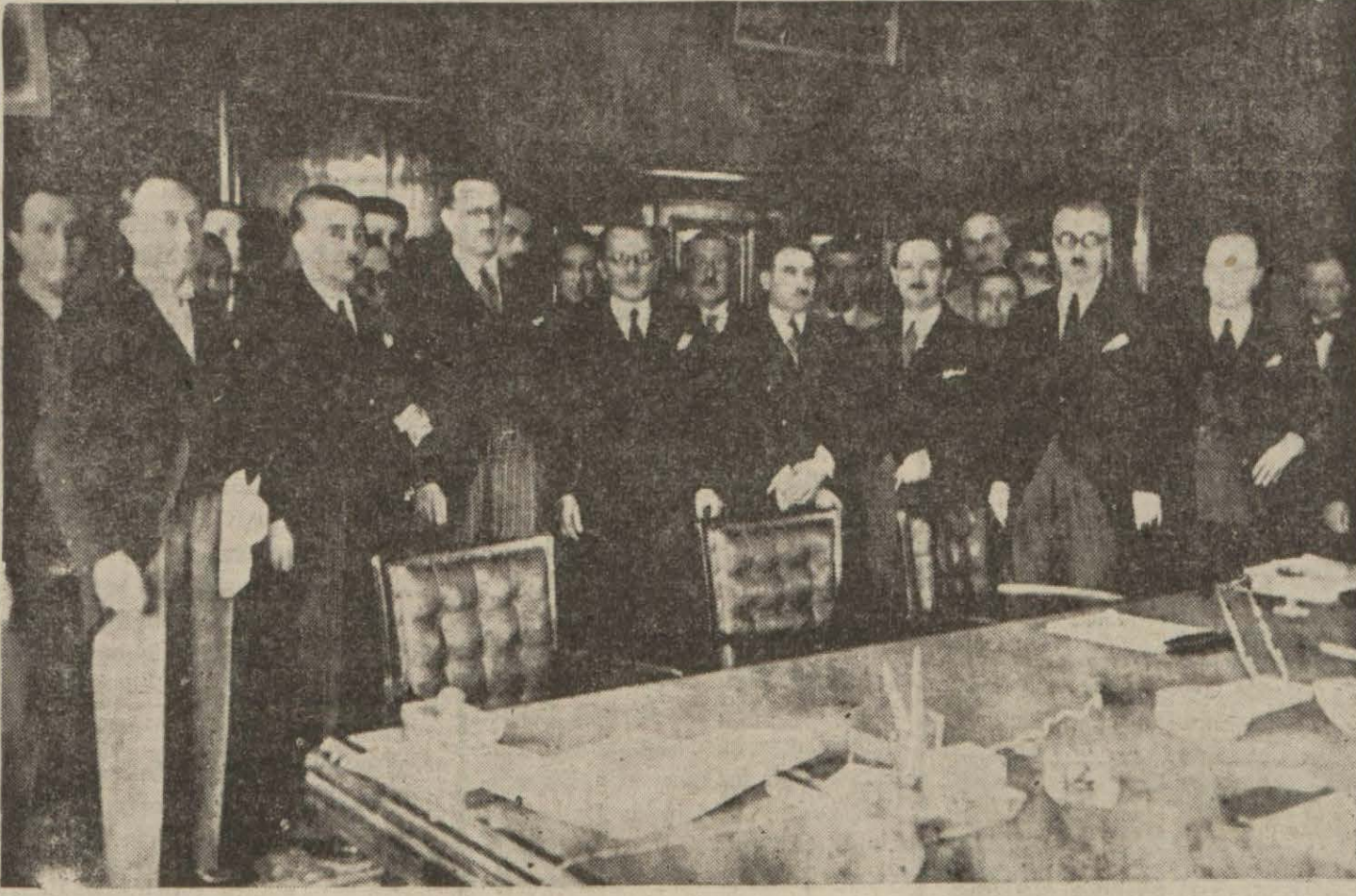
Bir kere, Avrupada halledilecek en mühim meselenin Dantzig ihtilâfına inhisar etmesi kat'iyen doğru değildir. Avrupada bir «Alman-yanın hayat sahası» meselesi vardır ki bu sahanın hudutları bugünkü Alman topraklarının kenarından başladığı halde nerede nihayet bulduğu malûm değildir. İtalyan gazetelerinin sözlerini en iyi tektip eden neşriyat, kendi müttefiklerinden geliyor. Çünkü Alman gazeteleri Orta Avrupa ile Balkanların kendilerine verilmesini ve eski müstemlekelerinin iade olunmasını İngilizlerden isteyip duruyorlar. Bunlar Avrupada silâhlı bir ihtilâf çıkarmaya değerli hırslar ve tecavüzler değil midirler? Her halde Dantzigden aşağı kalacak bir dava olmadığı muhakkaktır. Binaenaleyh İtalyan gazetelerinin iddiası tâ esasından çürüktür.

Avrupada halledilecek bir mesele yoktur. Ezilecek bir hırsıca, ka-harmış, azgın bir istihâ vardır. Al-Hüseyin Cahid YALÇIN
(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Hatay ilhakının Dünyadaki Akisleri

Kurtuluş Bayramı 23 Temmuzda Muazzam Merasimle Kutlanacak

Fransızlar Son Anlaşmadan Sonra Süveyşin Karadan Müdafaasının Temin Edildiğini Söylüyorlar

Türk - Fransız anlaşması imza merasiminden bir intiba (Yazısı 3 de)

Türk Alfabetinin Islahı Etrafında

Maarif Kütüphanesi Sahibi Naci Kasımın "Akşam," a Cevabı

Akşam gazetesinin 22 haziran 939 tarih ve 7423 numaralı nüshasının üçüncü sahifesinde «Akşamdan akşama» sütununda:

«Türk Alfabeti tadil edilemez» başlıklı benden bahseden yazınıza cevaptır.

Yazınızda: «Yeni Sabah gazetesinin birinci sahifesinde (Türk Alfabetinin ıslahı etrafında) serlevhasile bir yazı çıktı.

Maarif kütüphanesinin sahibi Bay Naci Kasım, ismi geçen gazetenin muharririle bir mülakatla bulunmuş Alfabemizde büyük bir değişiklik yapılması iddiasını yürütüyor. Esas olarak arab harflerini alıyor.»

Diğer, benim arab harflerini il-ha etmek istediğini yazıyorsunuz. Vakıa, Sabah gazetesinde çıkan yazıda bir tertib hatası olmuştur. Bu hata da 28 harfi gösteren kışının altındaki yazıdır. Bu yanlışlığın sizi bu yazıyı yazmaya sevkettiğinde şüphe edilemez. Fakat, azıcık bir dikkat, kışının altındaki yazının yanlışlıkla yazıldığını göstermeye kâfidir.

Sabah gazetesinde çıkan bana ait yazıyı tetkik edersek görülür ki; ben, teklifi şifâhen değil, bir eserle yaptım. Temas ettiklerimde (qu) gibi bazı teferrüata itiraz etmişlerdir.

(Sonu 7 nci sayfamızda)

Galatasaray Ateşspor 3 - 1 Yendi

Galatasaray-Ateşspor Maçıdan Bir Enstantane (Yazısı 4 de)

Reisicumhurun Gelen Tebriklere Teşekkürleri

Yalova, 24 (A.A.) — Riyaset-i cümhur Umumi Kâtipliğinden: Reisicumhur İsmet İnönü, Hata-yın anavatana kavuşması dolayısıyla yurdun her tarafından aldıkları ve vatandaşların sevinç ve tebriklerini bildiren telgraflardan çok mütehasis olmuşlardır. Teşekkürlerinin ve mukabil tebriklerinin ıblâğına Anadolu Ajansı memur etmişlerdir.

Günde 11,5 Saat Çalıştırılan Genç İşçi Kızlar

İş Kanununa muhalif hareket ederek müessesesindeki işçileri günde 11 buçuk saate yakın bir zaman çalıştırmak suçile tutulan Ahmet isminde bir şeker ve karamelâ imaa- (Sonu 3 üncü sayfamızda)

Garip Bir İhtilâs Hâdisesi Tahkik Ediliyor

Beyoğlu postahanesinde; bazı telgraflardaki kelimeler gizlice kısaltılmış mı? Müddeimumilik, şayanı dikkat bir ihtilâs hakkında tahkikat yapmaktadır. (Sonu 3 üncü sayfamızda)

Tefevvühat Yapan Bir BulgarTevkif edildi

Dün Eyüpte kahvecilik yapan Bulgar tebasından Yorgo Tanaşoğ- (Sonu 5 inci sayfamızda)

İtalyanların Arnavutlukta İcraatları

Yeni İhdas Edilen Müsadere Kanununun Ağır Hükümleri

Mareşal Badoglionun İşkodrada Teftişleri

ArnavutBaşvekili İstanbulda

Eski Başvekil dün Kral Zogoyu ziyaret etti

Yunanistandan şehrimize gelen bir Arnavut mültetecisinin verdiği mevsuk havadise göre istilâdan sonra İtalyanlar Arnavutlukta keyfe-mayeşa hüküm sürebilmek için «Müsadere kanunu» ismi altında bir kanun isdar etmişlerdir. Bu müsa-dere kanununa göre gûya millî menafie muhalif siyasi faaliyette bulunmuş olanların (Yani Arnavut istiklâlîne sadık kalmış zevatın) menkul ve gayri menkul emvali müsade-re olunabilecektir.

Diğer taraftan İtalyanlar istilâ gününe kadar Arnavutluk mahkemeleri tarafından mahkûm edilmiş ce-raini adıye mahkûmları hakkında da umumî af ilân etmişlerdir. Siyasi mahkûmlar bu aftan hariç tutulmuşlardır.

Tiranda bulunan Mareşal Badog-

Arnavutlukta teftiş seyahatleri yapan Mareşal Badogli

lio» refakatinde İtalyan generalle-rinden «Gusoni» ve «Fransini» bu-lunduğu halde tayyare ile İşkodraya kadar gışmiş ve İşkodrada bulunan (Sonu 5 inci sayfamızda)

Satie Binası Meselesi

Reasürans 2. ci Müdürü Ve Avukat Atıf Da Dün Tevkif Edildiler

12500 Lira Komisyonun Satyeden Alınmış Olduğu Anlaşıyor

Serbest Bırakılan Reasürans ikinci Müdürü Dün İfadesini Değiştirdiğinden Tevkif Edildi

Fındıklıdaki Satye binasını, Na-fia Vekâletinin istimlâke karar ver-diği miktardan ve hakiki kıymetinden çok fazlaya satın alarak devlet alım, satım işlerine fesat karıştı-rmak, bu suretle menfaati temini, resmi evrakta sahtekârlık ikai ve

vazifei memuriyetlerini suiistimal-den dolayı haklarında dava açılan-lardan Denizbank Eski Umum Mü-dürü B. Yusuf Ziya Öniş, Umum müdür muavinlerinden B. Tahir Kevke, umumî kâtip B. Sadun Ga-resmi evrakta sahtekârlık ikai ve

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

HER SABAH

Hataya Kavuşuşun Asıl Manası

Edirnenin istirdadı gününün fer-dası idi. Ahmet Rasim merhum göz-lüklerinin altında meseretinden parlıyan gözlerini yüzlerimizde gez-dire gezdire:

— Çok şükür, demışti, bugünleri de gördüm.

— Edirnemizin istirdadından mı bahsediyorsunuz üstad?

— Evet amma, bir şehrimizi düş-mandan geri almış olmak sevincin-den başka hislerle mütehasisim... Sizler bu hissimi anlıyamazsınız...

— İzah buyurun da anlayalım.

— Söyliyeyim: Şimdiye kadar «Salibin girdiği yere hilâl girmez» diye bir diplomat sözü vardı; Edir-nenin istirdadı, tekrarlana tekrarlana bizim kafalarımızda da yer et-miş olan bu kanaati söktü, ona şük-rediyorum...

Edirnenin istirdadındanberi Ebedi

Şefin dâhiyane sevkî idaresi altında «Milletin makûs talini yenen» bü-yüklerimizin himmetleri bize bir çok Edirneler kazandırdı.

Lâkin Hata-yın ilhakının büsbü-tün başka bir manası vardır: Os-manlı saltanatının inhitat devresin-den sonra muahedelerle elimizden çıkan toprakların avdetine ancak ve ancak millî hâkimiyete dayanan halk idaresinde şahit olduk: Evvelâ Kars ve Ardahan havalisinin, şimdi de Hata-yın istirdadı. Bu sonuncu-lar, harp icabı olarak muvakkaten tahliye edilip sonra tekrar elde edi-len ülkelerle benzemezler, seneler ve senelerce yabancı bir idare altın-da kaldıktan sonra anavatana rücu edeh mukaddes Türk topraklarıdır. Yani inhitat devresinin başladığı uzun asırlardanberi yeniden tatlı-mız bir nimet.

A. CEMALİDDİN SARAÇOĞLU

KOMİTACILAR PEŞİNDE

Yazan: M. SİFİRİ

- 25 -

Bombalarla Yaptığımız Hücum Çok Müsbet Netice Vermişti

Tam, üzerinde bulunduğum sırtın şarka doğru inen dik meyllerinin başlangıç noktasını tutmuşum. Ardına bakmamla, beni kovalayan bir çetecinin, silahını üzerime boşaltması bir olmuştur. Hemen tabancamı kavradım. İkinci mermiyi atmasına meydan bırakmadım. Hasmım, alından yediği bir kurşunla cansız yere düştü. Atıldım üzerine, elinden tüfeğini aldım ve omuzundan fişek torbasını çektim, çıkardım.

Bu vaziyette artık kendimi selâmette sayıyor, siper aldığım kayaya arkasından, üzerime doğru ilerlemekte olan üç çeteciye kurşun yağdırıyordum. Gospodinler, ilerlemek, üzerine atılmak cesaretini gösterememişlerdi. Oldukları yere uzanmış ve mihlanmış gibi kalmışlardı. Vaziyete hâkimdim artık. Elime geçen fırsattan istifade ile ve kısa, seri sıçramalarla geri çekilmeği düşündüğüm sırada, sağ ilerimden, Cumaiballı Tahir çavuşun, can kaygısı ile, sağuma doğru kaçtığını gördüm. Zavallının ardına tam dört çeteci takılmış kovalyorlardı. Bağırarak kendimi tanıttım ve tüfeğimi takipçilerin üzerine birbiri ardına üç defa patlattım.

Tahir çavuş da kurtulmuş, bulduğum kayanın dibine sokulmuştu. Tabancasını çıkarmış, o da ateşe koyulmuştu. İki arkadaş birleşince, ne de olsa müdafamız kuvvetlenmiş, ric'atımız kolaylaşmıştı. Ben, ele geçirdiğim tüfeğin, o da kendisinin ve benim verdiğimiz tabancaların ateşi ile birbirimizi himaye ediyor, muntazam ve seri hareketlerle geriliyor, yokuş aşağı iniyordu. Böylece, takipçilerden, yedi yüz metreden fazla uzaklaşmış, her türlü tehlike ihtimallerini atlattığımız ve artık tabanları yağlamış, olanca hizamızla kaçmağa başlamıştık.

Üç saat sonra, Cumaiballı ve Razlık yolu kenarında, büyük bir ağacın altında idik. Yorgunluktan bitik bir hale gelmiş, ikimizin de cansız cesedler gibi toprakların üzerine serilmişti. Tabii arkadaşlarımızı düşünüyorduk, âkıbetlerinden endişe ediyorduk. Tahir çavuş, bomba attığı noktadan biraz ayırdıktan sonra, Muhiddin onbaşıyı, sıgık bir yerde söyle bir gördüğünü söylüyor, onun da kaçmağa muvaffak olduğunu kuvvetle ileri sürüyordu. Diğer arkadaşların da kurtulmuş bulunmaları ihtimalinden bahsile beni teselli ediyordu. Söz bir aralık yaptığımız tesire intikal etmişti. Ben, takipçilerin az olmasından ve bilhassa atılan davranışlarından çeteyi iyice hırpaladığımızı tahmin ediyordum. Tahir çavuş da tahmini doğru buluyor ve:

— Yarısını değil amma, başçavuş, diyor. Dörtte birini herhalde tepedeki Eminim buna. Çünkü, ikinci bombamı da attıktan sonra, bulunduğum yerin çok ve âdeta çıkılamıyacak derecede dik bulunduğuna güvenerek, olduğum yerde biraz durdum. Saymadım amma, yerde hasır gibi serilmiş bir çok adam gördüm. Allah vere de, geberikler içinde Stoyan da bulunsaydı ve şu zahmetimiz boşa gitmeseydi.

Gün batıncaya kadar vakitimizi olduğumuz yerde geçirdik. İyice yorgunluğumuzu almış, karanlık iyice basınca da ayaqlanmıştık. (Kiresne) boğazı yoluna uzanmıştık. İkimiz de bu havaliyi çok iyi bildiğimiz için patikalardan, keçi yollarından istifade ediyor ve emniyetle serbest serbest ilerliyorduk. Gece yarısı olmuştu. Razlık ile Kiresne boğazı arasında, Perim dağılarının en sarp bir noktasında bulunuyorduk. Biz askerler arasında çete salhanesi adı ile anılan bu sahne, ötedenberi eşkiya yatağı olma-

la maruftu. Buralarda her vakit ve bilhassa geceleri çeteler barınır ve yataklardı. Sık sık pusular kurulurdu. Razlıktan Menliğe inen zenginler, tüccarlar hep burada soyulurdu. Çok uğursuz ve kanlı bir yerdi vesselâm. Silâhlarımız elde, parmaklarımız tetikte, Tahir önde ve ben arkada, etrafı kolliya, dinliye ilerliyorduk. Bir aralık, takip ettiğimiz istikamette gözümüze ufak bir ışık çarptı ve bize bir merak salarak yolumuzu değiştirtti. Yarım saat sonra, ışığın ne olduğunu iyice anlamıştık. Fakat, bu derecesini hiç te ummadığımız bir tehlike içinde kalmıştık. Ateşin bulunduğu yerde bize bir alayı hatırlatacak kadar kalabalık vardı. Bunlar, bildiğimiz gibi isyana hazırlanmış yerli Bulgarlardı. Hiç şüphe yok ki, Şimalden incek komitçilerle Bulgar çetelerini bekliyorlardı. İşin aksi ve bizi tehlikeye maruz bırakan tarafı da, biraz ilerimizde anüsün beliren nöbetçi idi. Gösterdiğimiz dikkat ve ihtimama rağmen, nöbetçiye mevcudiyetimizi sezdirmişti. Herif Bulgar bağırdı:

— Kimdir o?... Parola.

Tabii cevap bile vermemiş, hemen yüzgeri etmiştik. Fundaların arasında sine sine ilerliyor, arada bir durup gerimizi dinliyorduk.

Kör olası şeytan, yine ardımıza düşürmüştü birkaç kişiyi. Avaz avaz, dur! diye bağıyor, arasına da birer kurşun savuruyorlardı. Biz tabanları yine yağladık ve bir geyik hızla geriye doğru yollanmış. Yakamızı ellerinden kurtarmak için çok çırpındık ve çarpındık. Nihayet yorgun argın bir halde arkadaşlarımıza kavuştuk.

Bulgar çetelerinin toplu hareket ve taarruzları başlamıştı. Piredel boğazından geçen çeteler muhtelif kollardan Menlik ve Nevrekopa doğru bir sel gibi akıyorlardı. Bu kuvvetlerden bir kısmını karşılayan iki piyade bölüğümüz Simitli köyünde, sarılam tehlikesine maruz kalmış ve ric'ate mecbur olmuştu. Çarpışa çarpışa Kiresne boğazına doğru çekiliyordu. Fakat, bu bölüklerin boğaza doğru çekilmeleri çetecileri şüphelendirmişti. Boğazın mühim kuvvetler tarafından tutulduğunu sanarak yollarını değiştirmişlerdi. Razlık ile boğazın arasından Perim bakanına girmişlerdi. Papazçayına kadar da ilerlemişlerdi.

Biz Menliğe geldiğimiz zaman, Binbaşı Hüsnü Beyin kumandasında bulunan Menlik alayı, âsiler üzerine yürümek üzere kasabadan çıkıyordu. Menlikte, taburumuzdan da tenkil hareketine iştirak etmek üzere hazırlık emri aldığını öğrenmiştik. Dinlenmeğe lüzum görmeden Ropel boğazı yoluna tuttuk ve o gece sabaha karşı Sereze varıp taburumuza kavuştuk.

Binbaşımız, hepimizi karşısında görünce memnunluğunu saklıyamadı. Bizi karşısına dizdi ve hepimizi ayrı ayrı dinledikten sonra: — Aferin size.. dedi. İstoyan kapıtanı gerçi öldüremediniz amma çetesini iyi hırpaladınız. Ben birden haberini aldım. Çete efraından o gün kırk yedi kişi yaralanmış ve yirmi bir kişi de telef olmuş. Fena bir muvaffakiyet değil bu. Fakat, bu hizmetinizden ziyade gönderdiğiniz haberler çok izimide yaradı. Bunun için, Fırka Kumandanı İbrahim Paşa, hepinizin ikiye ayrılmış bir taltifini emretti. Buna ben de ayrıca yarımşar altın ilâve ediyordum. Nefer Muharrem'e Şükriyü de onbaşı yaptım. Haydi, millete ve devlete dua edin.

(Devamı var)

ŞEHİR HABERLERİ

Bir birlerini Bıçakla yaralayan Dört Arkadaş!

Dün başlanan muhakemelerinde hâdiseyi nasıl anlattılar

Birbirlerini yaralamaktan suçlu kahveci Mehmet, Ali Osman, Ahmet ve Selâminin muhakemesine dün Asliye Dördüncü Ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Hâdisenin tafsilâtı şudur: Bundan tahminen iki ay evvel bir gün akşam üzeri Mehmet, Tahtakadeki kahvesinde arkadaşları Ali Osman ve Ahmet ile konuşurlarken, kahveye yine Mehmedin arkadaşlarından Selâmi gelmiş ve elinde bulunan bir şişe rakıyı masanın üstüne koyarak herkesin yanında rakı içmek istemiştir.

Mehmet buna itiraz ederek: — Burası meyhane değil yahu; kahvedir. Kendine gelsin demistir. İşte bu söz, esasen sarhoş bir vaziyette bulunan Selâmiyi baştan çıkarmaya kâfi gelmiştir.

Selâmi Mehmedin yakın ahabası olan Ali Osmanı kastederek bazı imalarda bulunmuş ve Ali Osman buna cevap verince de ağız kavgaları başlamıştır.

Bu kavgaya biraz sonra bıçaklı bir muharebeye dönmüş, neticede yukarıdaki 4 kişi birbirlerini bıçakla yaralamışlardır.

Dünkü celsede suçlular vak'ayı yukarıdaki şekilde anlatmışlar ve: — Aramızda kavgaya çıktık. Birbirimizi yaraladık.

Demişlerdir. Muhakeme; şahit celbi için başka bir güne talik olunmuştur.

Tozkoparan Kazası
Ellzanın ölümüne sebep olan şoför dün tevklî olundu

2 gün evvel Tozkoparanda vukua gelenek Elize isiminde bir ihtiyar Ermeni kadının ölümü bir de posta müvezzisinin yaralanması neticesiyle feci kamyon kazasına sebebiyet vermek suçüyle yakalandığını yazdığımız firari şoför Kemal dün ikinci Sorgu Hâkimliğinde sorgusu yapılmıştır.

Mumaleyleh demistir ki: — Cihangirde fazla kum yüklemiştim. Kamyonum çok eski ve dolu idi. Yokuşa gelinecek çok hızlandıymış gördüm. Vitesi değiştirdim, fayda vermedi. Ayak freni yaptım, el frenini kullandım yine bir işe yaramadı ve böylece yıldırım gibi bir sür'atle uçarken kaza oldu. Bundan ilerisini bilmiyorum ve hatırlamıyorum.

Şoför, bu ifadesinden sonra tevklî olunmuştur.

VİLAYETTE:
Vilâyet sarayı bir milyon liraya mal oluyor

Şehir plânı mucibince Sultanahmette ve Adliye Sarayı yanında yapılacak olan vilâyet sarayının inşaatının keşifleri hazırlanmıştır. Hazırlanan keşiflere göre bina bir milyon liraya mal olacak ve 320 odalı olacaktır.

Azledilen memurlar
İstanbul Vilâyeti Muhasebeî Hususiyeye müdürü, Yalova, Kartal, Çatalca muhasebelerinde teftişler yapmış ve bu teftişler neticesinde vazifelerinde ihmalleri görülen birçok memurları vazifelerinden azletmiştir.

MUTEFERİK:
Tramvay, Elektrik ve tunel idarelerinin devri teslimi

İstanbul Belediyesine geçmiş bulunan Tramvay, Elektrik, Tünel idarelerinin devri teslimine yarından itibaren başlanacaktır. Bu sebeple bir heyet teşekkül etmiş ve faaliyete başlamıştır. Devri teslim muamelesi neticelendikten sonra bugünkü muvakkat idare lâğvolunacaktır.

Okuyucularımız Diyor ki

Derdimizi Kime Anlatalım

Kızımı tedavi ettirmek için Kayseriden Ankara'ya geldim. Veremli hastalar için Verem Dispanserini gösterdiler. Sabahleyin erkenden kızımın oraya müracaat ettik, başhekim sorduk. Çok kalabalıktı ve herkes bekliyordu. Daha gelmedi, dediler. Dokuz buçuktan sonra bir daha sorun; ondan evvel gelmez, dediler. On buçukta sarışın bir bay geldi, etrafını, elinde kâğıt tutan birçok kimseler sardı. Sağamda duran bir zate, bunların ne kâğıdı olduğunu sordum. Bu hastalar, Sümerbanktan ve Maliye Vekâletinden geliyorlar.. dedi. Başhekim, oranın da doktorudur. Hastaları burada bakılır, dedi.

Biraz bekledikten sonra tekrar muayene odasına girmek isterken amele kılıklı iki kişi bize omuz çarparak kendilerine yol açtılar. Onların da ellerinde birer kâğıt vardı. «Biz Yünışten geliyoruz» dediler. Hemşirenin birine, kızımı muayene odasına sokmasını rica ettim. Daha sıra gelmedi, dedi. Bu sırada bir hanım «Aylol, biz kaç gündür gelip gidiyoruz, daha hâlâ bakılmadı, sen daha bugün ilk geliyor» dedi.

Kızım çik halsiz düşmüştü, içerde, sıralara oturttum, saat on bir buçuk olmuştu. Yorgunluktan, kızımın ağzından biraz kan geldi. Daha birçok insanları bizimle beraber bekliyordu. Kâğıtlı hastaların arkası alınmamıştı. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Bu sırada efendinin biri atıldı. Başhekimin şimdiki telefonla Ziraat Vekâletinden çağırıldılar, oraya gidecekmiş.. dedi. Artık halimizi siz tasavvur edersiniz.

Meğerse, Başhekimin, tam sekiz yerde iş varmış. Bütün bu dairelerin hastaları dispanserde muayene olurlarmış. İki gün daha üstüste gittik, kızımı muayene ettirmek kabil olamadık. Ne yapacağımızı şaşırdık.

Derdimizi kime yanalım? Bari bu kadarını gazetenizde yazsanız, yine bir faydası olur.

Hâlen Kayseride eski müteakillerden Hâkimoglu Mehmet Ali

Dünkü Hortum

Şehrimizde ani bora ve yağmur esnasında dün bir hortum görüldü

Dün sabah şehrimizde çok sıcak geçen hava, öğleye doğru bozmuş ve zaman zaman gök gürültüleri işitilmiye başlanmıştır.

Bu suretle öğleden sonra da arasıra yağmur yağmıştır. Saat 15 te ansızın büyük bir bora çıkmış ve sokaklarda kâğıtlar, süprütüler, damlardan kiremitler uçmaya başlamıştır.

Saat 15 i biraz geçe; Kâğıthane sirtlarından Üsküdar istikametine doğru havada siyah bir sütunun yükseldiği görülmüştür.

Bir hortum halinde bulunan bu uzun sütun, gittikçe büyüyerek Üsküdar istikametine kaybolmuştur. Beyoğlunda, sokaklarda ve evlerin pencerelerinde bulunan halk; «Siklon» u merak ve endişe ile seyretmiştir.

Yağmur, saat 17 de tamamen kesilmiş ve akşam üstü hava açmıştır. Diğer taraftan Yeşilköy Meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre dün yurtta hava Ege'nin cenup kıyısı ile Akdeniz kıyılarından az bulutlu, diğer bölgelerde çok bulutlu ve mevsiz yağışlı geçmiş, rüzgârlar, garbî istikametten orta kuvvette esmiştir. Dün İstanbulda hava ekseriyetle kapalı geçmiş, rüzgâr şimalden saniyede 3-5 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 1010,1 milibar idi. Sühnet en yüksek 26,0 ve en düşük 20,0 santigrat kaydedilmiştir.

Çaldığı koyunlarla arkadaşlarına Ziyafet Çekmiş

Hüseyini şimdî mahkeme de bu hareketinin hesabını veriyor

Çorluda Kasap İbrahim'in kendisine emanet ettiği koyun sürüsünden birkaç koyunu gizlice keserek arkadaşlarına ziyafet çeken Çorlunun Yenice köyünden Hüseyinin muhakemesine dün Asliye Ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Dünkü celsede Hüseyin, bu koyunları, öldükten sonra kestğini söylemiştir. Halbuki dosya arasında bulunan baytar raporu münderecatından hayvanların sağ iken kesildiği anlaşılmıştır.

Muhakeme talik olunmuştur.

BELEDİYEDE:

Belediye kooperatifi heyeti idaresi toplandı

İstanbul Belediyesi kooperatifi umumî heyeti tarafından kooperatif idare meclisi azalığına seçilen Belediye Reis muavini Rifat Yenil, Memurin Müdürü Salih, İstatistik Müdürü Tarık, İktisad Müdürü Safet ve maarif memurlarından Adil dün ilk toplantılarını yapmışlardır.

Bu toplantıda heyeti idare azası kooperatif müdür ve muhasebecisinden kooperatif vaziyeti hakkında malûmat almıştır.

Haber aldığımız göre yeni heyeti idare kooperatifin bugünkü vaziyetini ıslah için yeni tedbirler alacaktır.

Prost Zonguldaktan geliyor

Zonguldakta gitmiş bulunan şehircilik mütehassısı Prost, çarşamba günü şehrimize gelecektir.

Beyazıt maliye tahsil şubesi

Beyazıtta Zeynep Hanım kınağı arkasındaki arsada yeniden yapılacak olan Maliye Tahsil Şubesi 52 bin liraya ihale olunmuştur.

Kartal - Yakacak yolu

Kartal - Yakacak yolunun 5 kilometrelik asfalt kısmı 23 bin liraya ihale olunmuştur.

MAARİFTE:

Hasta bakıcı hemşirelere dün diplomaları verildi

Kızılay Hemşire okulunu muvaffakiyetle bitiren genç bayanlarımızı dün akşam diplomaları merasimle verilmiştir.

Bu münasebetle Aksaraydaki mektep binasında saat 17 de güzel bir tören tertip olunmuştur.

MAHKEMELERDE:

1 haftada 3 defa dilenirken yakalanan dilenci

Ahmet oğlu Yakup isiminde bir dilenci, bir haftada üç defa «dilenmek» suçüyle yakalanarak dün tekrar Sultanahmet birinci Sulh Ceza mahkemesine verilmiştir.

Mahkeme mumaleylehi 10 gün Beeldiye hizmetinde çalışmayı mahkûm etmiştir.

DENİZLERDE:

Denizyolları ve Limanları umum müdürlükleri kadrosu

Denizyolları ve Limanlar Umumî müdürlüklerinin bütçeleri tasdik edilerek Meclisten çıkmıştır. Her iki umum müdürlüğün yeni kadroları yarın memurlara tebliğ edilecektir. Eski Denizyolları binasında faaliyete geçecek olan Denizyolları Umumî Müdürlüğü bu binaya taşınmaktadır. Şimdiki Denizbank binasında kalacak olan Limanlar Umumî Müdürlüğü servis taksimatı yapılmıştır. Denizbankın İzmir şubesi teslim almak üzere İzmir'e giden limanlar Umumî Müdürlüğü muavini Hamit Saracoğlu bugünlerde şehrimize dönerek bir temmuzdan itibaren faaliyete geçecek teşkilâtın idari hazırlıklarıyla meşgul olacaktır.

POLİTİKA

İngiliz - Rus anlaşması etrafında

İngiliz - Rus anlaşması etrafındaki müzakereler hâlâ Moskovada devam ediyor. Fakat şimdiye kadar geçen müzakere safhalarının neticesi henüz müsbet bir netice vermemiş ve bu vaziyet te mihver devletlerini harekete geçirmiştir. İngiliz ve Fransız Hariciye Nazırlarının nutuklarında, müzakerelerin yavaş yavaş birçok noktalarda müsbet tezahürat göstererek ilerlediğini beyan etmelerine rağmen, Berlin ve İtalyan matbuatı bu müzakerelerin müsbet bir neticeye varmayacağını ilân ediyorlar ve bundan duydukları memnuniyeti saklamıyorlar.

Fakat mihver devletlerinin bu hareketi tamamiyle platonik bir mahiyette kalmayıp, İngilizlerle Ruslar arasındaki diplomatik temasların uzaması, kendilerini bu işi tamamiye bozdurmak imkânlarını aramaya sevk etmektedir. Bunun için de Berlin, geniş miikyasta bir faaliyet programını tatbika teşebbüs etmektedir. Bu teşebbüs, iktisadi ve mali bir istikamette kendisini göstermektedir. Yani Bejlin, Ruslara kredi temin etmek istiyor ve a - sağı yukarı yedi yüz elli milyon marklık mamul eşya mukabilinde ham maddeler almak gayesile bir endüstri heyeti göndermek teşebbüsünde bulunuyor. Tabiri diğerle, Rusları, bu şekildeki hareketle, sulh cephesinden ayırmaya muvaffak olabileceğini ümit ediyorlar. Zira, Alman noktai nazamına göre iktisadi ve mali sahadaki sıkı temas ve bağların tabii bir neticesi, siyasî anlaşmalara yol açabileceğidir ki, Almanların bu istikametteki faaliyetlerinin mânası anlaşılabilir. Zaten son zamanlarda Alman diplomatları, Moskovayı, sulh cephesine iştiraktan vazgeçirmek için büyük miikyasta hareket geçirmiş idi. Yalnız, bu hususta esas rolü oynamacak olan yine Sovyet Rusyadır. Ve umumî siyaset, millî menfaatler karşısında para teklifleri, herhangi bir tesir göstermekten âcizdir. Çünkü mütekabil siyasî ve hattâ iktisadi anlaşmalarda esas itimad hissidir. Zaten umumî mahiyetteki anlaşmalar silsilesinde, muvaffak olmuş eserler ki, Türk - İngiliz anlaşması ve yeni Türk - Fransız anlaşması, bu hususta bariz bir misaldir. İngiliz ve Rus anlaşmasında bu âminin tezahürü, yakında, sulhün idamesi uğrunda kurulan siyasî müesseseler arasında, bu anlaşmanın da yer alacağını göstermek tedir.

Şimdi mihver devletlerle demokrasi devletleri bir sahada da çarpışmaktadır. Yakın bir zamanda tahassül edecek müsbet veya menfi neticeler Avrupa ve dünya muvazenesini yakından alâkadar edecek bir mahiyet gösterecek ve devletlerin müstakbel hareketlerini kayıyette tayin edecektir.

Dr. Reşad SAGAY

Beyoğlunda yeni telefon santrali

Şişlide yeni yapılan ve 2000 abonelik olan büyük santral İstanbulun bütün telefon ihtiyacını karşılayabilecek bir şekilde olmasına rağmen son zamanlarda şirket vaki olan müracaatların sayısı 2000 i geçmiştir. Bu sebeple İstanbul santralının kuvvetinin 1000 aboneyi idare edebilecek bir şekilde tevsi düşünülmemektedir. Kadıköy santralında son yapılan ilâve inşaat ile bu semtte 600 abone daha telefon alması imkân bulmuştur.

TAKVİM

25 Haziran 1939 Pazartesi

Hicri: 7 Cemaziyülevvel 1358
Rumi: 12 HAZİRAN 1355

Rumi huzur: 51

Uzun günlerin sonu

Doğu saati: 4,30
Gölge: 12,16 — İkindi: 16,17
Akşam: 19,45 — Yatma: 21,49
İmsak: 2,09

SON HABERLER

Hatay İlhakının Dünyadaki Akisleri

Antakya, 24 (A.A.) — Anadolu Ajansı'nın hususî muhabiri bildiriyor: Hatay anlaşmasının pazartesi günü Büyük Millet Meclisinde tasdiğinden sonra aynı gün Hatay'da bayram yapılacaktır. Asıl büyük kurtuluş bayramı 23 temmuzda uyk muhalef ve muazzam tezahüratla kutlanacaktır. O günkü merasimde bulunmak üzere Ankara'dan müteaddit heyetlerin geleceği anlaşılmaktadır.

5 Temmuz kahraman ordumuzun Hatay'a girdiğinin yıldönümü olması münasebetle, bu mes'ut gün de parlak merasimle kutlanacaktır.

Hatay şehirleri bayramlar münasebetiyle fevkalâde surette donanmaktadır. Halkın sevinci görülmüş derecededir.

İskenderun, 24 (A.A.) — Anadolu Ajansı'nın hususî muhabiri bildiriyor:

Mebuslarımızdan Rahmi Apak, Cevdet Kerim İncedayı, Ali Münif bugün Hatay'a gelmişlerdir. Payas istasyonunda Parti erkânı, mebuslar ve Dahiliye müsteşarı, Emniyet Umm Müdürü tarafından karşılanılmışlardır. Misafirler, İskenderun halkevinde karşılayıcılarla hasırahalden sonra Antakya'ya gitmişlerdir.

Türk - Fransız Paris, 24 (A.A.) — Türk - Fransız deklarasyonunun imzasından sonra Bonnet'in radyo ile de verilen beyanatında Türk - Fransız deklarasyonunun metni şudur:

Evvelâ, Akdenizde bir harbe müncer olacak bir taarruz takdirinde Fransız ve Türk hükümetlerinin birbirlerine ellerinden gelen her türlü yardım ve müzaheretle bulunacaklarını,

Saniyen, işbu teahhüdün, Balkanlarda emniyetin teminini istihdaf edecek olan kat'i anlaşmada tasrih olunacağını derpiş etmektedir.

İşte deklarasyonun esaslı iki noktası bunlardır.

Esasen bu hususta şunu da kaydetmek gerekir ki, anlaşma, açıkça tasrih edilmiş olduğu üzere, hiç bir memleket aleyhine müteveccih değildir. Bu, İngiliz - Türk deklarasyonunun aynıdır ve Paris, Londra ve Ankara'yı tesrik eden ve muvaffakiyeti sulhün idamesi hususunda esaslı tesanütlerini gösteren müzakereler sırasında tanzim edilmiştir.

Hususî meseleler üzerinde olduğu gibi umumî siyasetin yüksek sahasında da tezahür eden bu sıkı anlaşmanın aradaki bağları daha ziyade sıkılaştırmış olduğunu gördüğünden dolayı bilhassa bahtiyarım.

Vaşington, 24 (A.A.) — Amerika diplomatik mehafili, Türk - Fransız anlaşmasının akdini Avrupa sulh cephesinin kuvvetlenmesinde ciddi bir âmil olarak telâkki etmektedir. Aynı mehafil, Türk - Fransız anlaşmasının Moskova müzakereleri üzerinde de müsait bir tesir yapacağı ümidindedir. Amerikan mehafili, Moskova ile yapılmakta olan müzakerelerin neticelenmesini totaliter devletlerin getişmesine sed çekmek için siyasi ve askerî bir zaruret olduğunu işaret etmektedir.

Paris, 24 (A.A.) — Eski Bahriye Nazırı Pietri, Fransız - Türk anlaşması hakkında Jour gazetesinde yazdığı bir makalede diyor ki:

Yeni ittifakın stratejik faydalarının teferrüatına girmek istemiyorum. Fakat iki nokta var ki, çok barizdir: Boğazlardan geçerek icabında denizden Rumanya'ya yardım etmek ve Sovyetler Birliği ile irtibat tesis etmek imkân dahilinde girmiş olduğu gibi Süveyşin de karadan müdafası temin olunmuştur.

Nihayet şunu da tebarüz ettirmek lazımdır ki, Sicilya - Pantellaria - Libya üçkenini kabul dahi etsek Akdenizin gerek garp, gerek şark havzası İngiltere ve Fransa'nın teftevvuku altında bulunmaktadır.

Türk ittifakının bütün islâm âleminde yapacağı derin tesiri de kavdetmek lazımdır. Alman ve İtalyan emelleri ve propagandalarının ölüm çanı çalmıştır.

Paris, 24 (A.A.) — Fransız - Türk anlaşması hakkında Matin gazetesi diyor ki:

Ötedenberi söylenegelmiştir: Her türlü ittifak ve anlaşmada bunları akledenlerin vasıflarıdır ki hesaba katılır. İmzalanan kâğıdın mahiyeti sonra gelir. Her şeyde olduğu gibi her şeyde üstündür. İşte bu bakımdandır ki, Türk - Fransız ittifakının çok yüksek bir kıymeti vardır.

Halledilecek Meseleler

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)

man hegemonyası davası vardır. Münih anlaşması bu yangını bir kat daha körüklemek tesirini yaptı. Almanlar yarın Dantzig'i alsalar öbür gün tazelenmiş bir hırs ile Balkanlarda başka bir memleketi saldıracaklardır.

Bu türlü davaların ise hiç bir zaman bir konferans masası başında sulhperverane müzakerelerle halledilmesine imkân olamaz. Hiç bir millet elinden gelen bütün vesaiti kullanarak kendisini son dereceye kadar müdafaa etmedikçe Alman tâbiyeti altına giremez. Binaena leyh, Avrupayı rahatsız eden, medeniyeti tehlikeye düşüren meseleler kökünden halledilmek isteniyorsa Almanları «Hayat sahası» emellerinden vazgeçirmek lazımdır. İtalyanlar müttetiklerini uslu durmaya sevkedebilirler mi?

Bunu nasıl yapabilirler ki iştihannın şiddeti itibarıyla Roma ile Berlin arasında hiç bir fark görmüyoruz. İki istilâ hareketi atbaşı yürüyor. Almanların Orta Avrupada kazandıkları mevki İtalyanlar Balkanlarda Arnavutluğu zaptetmek suretile mütevazirin bir şekle sokmak istediler.

İtalyan gazetesine göre, Dantzig meselesinden gayri meseleler Avrupa'da değilmiş, imparatorluklara, müstemlekelerle taallük edermiş. Yine tekrar edelim ki ne Orta Avrupa, ne Dantzig, ne Balkanlar, ne Ukranya, ne Korsika ve Nice, birer müstemleke değildirler. İtalyan gazetesi kendi vatandaşlarının Korsika ile Nice'i istediklerini unuttu mu? İtalyan halkını böyle nümayişlere sevkedenler emellerinden vazgeçtiler mi?

Müstemlekelerle ait talepler arasında Tunus'un da bulunması lâzımlıdır. Şişirlerdir. Fransa, Tunustaki mevkiini kaybettiği gün Avrupada küçük bir devlet haline girer; Akdenizdeki vaziyeti son derece zayıflar. İtalya için Tunus'u ele geçirmek eski Roma İmparatorluğu hulyasına bir temel taşı koymak olur. Bütün işler uzak müstemleke davaları değil, Avrupa ve dünya hegemonyası prensipleridir. Bunları böyle yumuşak ve zâhiren zararsız gibi görünecek kelimeler ve mütealemler arkasına saklamakla hiç bir netice elde edilemez.

Hüseyin Cahit YALÇIN

Reşat Sagay Evlendi

Ayşe Ebüssüddüğü ile arkadaşımız Dr. Reşat Sagay'ın nikâh törenleri dün Suadiyedeki köşkerinde akraba ve dostlarının bulunduğu samimî bir aile toplantısı içinde icra edilmiştir.

Genç evlilere gazetemiz saadetler temenni eder.

Almanyanın Müstemleke Talepleri

Lydenburg, (Transvaal) 24 (A.A.) — Müdafaa NazırıPirow, bir nutuk söyleyerek Afrika'nın cenubu garbinde kaybettiği müstemlekelerle Tanganyika'nın yerine Almanya'ya tavizatta bulunulmasını istemiş ve demiştir ki:

— Almanyanın müstemleke talepleri açıkça tasdik edilmediğince, devamlı bir sulh teassüs edemez. Bununla beraber, Tanganyika ile cenubu garbi Afrika'nın Almanya'ya iade edilmesine imkân yoktur. Çünkü 1914 denberi bu havali büyük inkişaflara mazhar olmuştur. Fakat müzakere yolile bu toprakların yerine Almanya'ya lüzumu kadar toprak verilmelidir.

İngilterenin Romanya'ya açtığı kredi

Londra, 24 (A.A.) — İngiltere ile Rumanya arasında Londra'dan geçen eden mali müzakereler nihai bir anlaşma ile neticelenmiştir. Bu anlaşma mucibince İngiltere, Rumanya'ya beş beş milyon sterlin ikraz edecek. Bu para, iki memleket arasındaki mübadelelerin kolaylaştırılmasına tahsis edilecektir.

Mısır Hariciye Nazırı dün şehrimizden ayrıldı

Ekselans Abdülfettah Yahya Rumanyada da temaslar yapacak

Bir müddettenberi misafirimiz bulunan Mısır hükümetinin kıymetli Hariciye Nazırı ekselans Abdülfettah Yahya Paşa ve maiyetindeki zevat, dün akşam limanımızdan saat 22 de hareket eden Transilvanya vapurile Köstenceye müteveccihen şehrimizden ayrılmışlardır.

Aziz misafirlerimizi rıhtımda İstanbul vilâyeti, Komutanlık erkânile Polis Müdürü, Mısır Başkonsolosluk erkânı ve kalabalık bir halk kütlesi teşyi etmiştir. Misafirlerimiz rıhtımdan askerî merasimle uğurlanmışlar ve bir kıta asker ve bir polis müfrezesi selâm resmini ifa etmiş ve askerî bando Mısır ve Türk millî marşlarını çalmıştır.

Muhterem nazır, buradan doğru Köstence tarikle Bükreşe gidecek ve Rumen devlet adamlarıyla bazı temaslarda bulunacaktır.

Misafir nazır, şerefine dün Mısır Konsoloshanesinde bir çay verilmiş ve bu çayda İstanbul Komutanı General Halis, Vali muavini Hüdaî ve sefaret erkânı hazır bulunmuşlar, çay çok samimî bir hava içinde cereyan etmiş ve Türk - Mısır dostluğu etrafında samimî tezahürlere vesile olmuştur.

Mısır Hariciye Nazırı Yolcu Salonundan Çıkarken

ğu etrafında samimî tezahürlere vesile olmuştur.

Adana Halkevinin Temsil Kolu

Temsilcilerden bir grup Doktor Urfi Görgey'in etrafında.

Adana (Hususi) — Durup dinlenmenin ferahlığını hızlı ve programlı çalışmakta duyan Adana Halkevinin Temsil kolu gençleri bu hafta da Eğitim Kursunda temsil ve konser verdiler. Şehirde üç kilometre mesafede, Eti Türklerinin oturdukları mahalle ve bahçelerin ortasında Güneşli okulunda açılan bu kurs, yaşlı görünen çıplak tepeleri ve boz tarlaı baharla boy öltüreğini vâdeden ve yüreğindeki ferî köyden aldığını söyleyen köylü yurd çocuklarını köy eğitme ni yetiştirmektedir.

Konserden sonra Vedat Urfi Bengü'nün iki perdelik «Kanun Adamı» piyesinin temsiline geçildi. Daha evvel «Yeni Sabah» sütunlarında kanun karşısında insanın vazifesini gösteren bu eserden bahsedildiği için yeni bir şey ilâve etmiyorduk. En son olarak sahneye Eğitim Mahmut Aydınoglu çıktı. Baş öğretmenleri Muhittin Canboladın «Eğitmen» adını taşıyan özlü bir şiirini okudu. Bu kıymetli baş öğretmenin aynı zamanda millî şiirler yazan kuvvetli bir şair olduğunu inandık. Mahmut Aydınoglu'nun kendi de bir şiir yazmıştı. Okudu, çiftliği bileğinde bir bilezik ve bilgiyi kafasında bir tac gibi taşıdığını, Eğitmen kursunun kendilerine iki yol öğrettiğini, bunun birinin insanlığı bilmek, diğerinin de yurdu şenlendirmek istikametlerine çıktığını anlattı, tarım ve zootekninin ehemmiyetini tebarüz ettirdi. Müsamere bitmişti. Saat: 1. Yemekte genç talebeler istikbale nasıl hazırlandıklarını, öğretmenlerinin kendilerini nasıl yetiştirdiklerini anlattılar. Biz de onlara kendi faaliyetlerimizden, Halkevlerinin ve temsilin ehemmiyetinden bahsettik. Halkevi başkanımız ve Belediye reisimiz Kasım Ener'in bu geniş çalışma sahasını bize nasıl temin ettiğini, her Halkevinin ruhuna mensup olduğu koldaki göreceği işin büyük manasını zerre zerre nasıl sindirdiğini, dünkü bozuk Adana belediyesini bugün sağlam ve emniyetli bir mekanizma ile halkın arzusunun ve memleketin öz ihtiyaçlarına uygun olarak sarfettiği enerji ve bîrâz liyakatıyla nasıl idare ettiğini uzun uzun kulaklarına doldurduk.

YUSUF AYHAN

Satiye Binası Meselesi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

lip, Mühendis Neşet Kasım, Jerans şirketi müdürü B. Meteos Temel ile Denizbank Hukuk müşaviri İsmail İsanın tevki edildiklerini evvelki gün yazmıştık.

Adliye dairesinden birer taksi otomobille Tevkifhaneye götürülen eski Denizbank erkânı, evlerinden yatak ve karyola getirmişler ve evvelki geceyi böylece geçirmişlerdir. Mevkufular, dün avukatlarla görüşmüşlerdir. Fakat henüz tahliye talebinde bulunmamışlardır. Yalnız Meteos Temelin avukatı, müekkili-nin sebebin öğrenmek üzere şifahen müracaat etmiştir.

Lüleburgazı giden avukat

Diğer taraftan suçlular meydanında bulundukları halde şehrimizde olmamalarından dolayı evvelki gün ifadeleri alınamayan Millî Reasirans avukatı B. Atif Odöl ile Denizbank Umum Müdür muavinlerinden B. Hamdi Emin Çap'ın Müddeiumumiliğe müracaatlarının temini için polise yazılan müstekkereler gelen cevaptan B. Atif Odölün Lüleburgazı, B. Hamdi Emin Çap'ın da Ankaraya gitmiş oldukları anlaşılmıştır.

Dünkü sorgular

Lüleburgaz zabıtası dün sabah şehrimize gönderdiği bir telgrafla B. Atifin İstanbul'a hareket ettiğini bildirmiş, bunun üzerine hemen muameleyle buldurularak saat 13 de Müddeiumumiliğe getirilmiştir.

Müddeiumumilik B. Atif 4 üncü Sorgu Hâkimliğine vermiştir. Dördüncü Sorgu Hâkimi B. Sami, avukat Atif'i saat 15 i 10 geçeye kadar yani 2 saat 10 dakika isticvap etmiştir.

Dün, gayri mevkuf olarak muhakeme edilmesi kararlaştırılan maznunlardan Millî Reasirans Şirketi ikinci müdürü B. Malik Kevkeb de -görülen lüzum üzerine- dün tekrar sorguya çekilmiştir.

B. Malik, avukat B. Atifla da muvacehe olunmuştur.

Bu sorguları müteakip, hâkim gerek B. Atif ve gerek B. Malik hakkında tevki kararı vermiş ve bu karar hemen tasdik olunarak iki maznun saat 15 buçuğa doğru bir taksi otomobille Tevkifhaneye, arkadaşlarının yanına gönderilmişlerdir.

Dünkü tevki'lerin sebebi

Öğrendiğimize göre dün tevki edilen avukat B. Atif le B. Malk, asıl bu se delâlet etmek ve Satiye binasının alım, satım muamelelerini yaptırmakla maznundurlar.

B. Malik Kevkeb evvelki gün isticvap olunmuş, serbest bırakılmışken dünkü sorgusunda ayrı bir ifade vermiş ve bu suretle tahkikatın mecrasını değiştirerek başka bir yola sokmak istediğinden tevkiğine lüzum görülmüştür.

Maznunlar sorgularında neler söylediler?

Yine öğrendiğimize göre mevkuf maznunlar; evvelki dünkü sorgularında suçlarını umumiyetle tevki etmişler; kat'i bir inkârı sapmamışlardır. Bu tevki formülü ile «İlk yapılan keşifte noksanlık vardı. Arsa ve binanın kıymetleri tesbit olunmamıştı. Bu noksanların ikmalî için bazı değişiklik yapmak icabetti.» denilmekte ve kâğıtların «yırtilma» keyfiyetini kimse üzerine almamaktadır.

Komisyonu Satiye Şirketi vermiş!

Diğer taraftan mevzu bahis 12 bin 500 lira komisyonun bizzat Satiye şirketinden alındığı da anlaşılmıştır. Bu münasbetle bazı isimlerin daha hâdiseye karışması çok muhtemel görülmektedir.

Yeni isimler ve şahitler

Bu isimler hakkında alâkadarlarca birşey söylenmemekte ve tahkikat ketumiyetle devam etmektedir. Mevkuf bulunan B. Yusuf Ziya Önisten sonra Denizbank Umum Müdürlüğüne tayin olunan B. Yusuf Ziya Erzinin ve avukat Gard Franko ile diğer bazı avukatların şahit sıfatıyla dinlenecekleri anlaşılmaktadır.

Bundan başka; Denizbank muamelâtından bir kısım işlerin daha Adliye intikali ihtimali de bulunmaktadır.

Maznunlardan B. Hamdi Emin Çap da bugün Ankaradan şehrimize gelecek ve yarın sorgusu yapılacaktır.

Günde 11,5 saat Çalıştırılan Genç İşçi Kızları

Dün asılye 1 nci cezada şayanı aklıka bir mahkemeye başlandı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

İlahanesi sahibinin muhakemesine dün Asılye birinci Cezada bakılmıştır.

Dünkü celsede dinlenen işçilerden Bayan İstilyani ve Emine Fatma ile Bayan Müzeyyen, sabah saat 1 da işbaşı yapıp akşam saat 19 la çıktıklarını ve saat 12 - 13 arasında da bir saat yemek tatili yaptıklarını söylemişlerdir. Ancak bunlardan İstilyani ve Müzeyyen, te - azizlik yapmak maksadile sabah saat 7 buçukta işbaşı gelmiş olduklarını ilâve etmişlerdir.

Bundan sonra İş Dairesi Müfettişlerinden B. Cevat Mimaroglu dinlenmiştir.

Bu müfettiş, mevzu bahs imalât - haneyi bir sabah vakti ansızın teftiş ettiğini ve saat 8 de müteaddit işçileri orada gördüğünü söylemiş ve:

— «Bunlardan Bayan Müzeyyen, kaçta işbaşı yaptıklarını sor - dum. 7 buçukta, dedi. Diğerleri de «temizlik» yapmak için erken geldiklerini söylediler.» demiştir.

Mumaleyle, şahitlerden Bayan Müzeyyen ile İstilyaninin yaşlarının küçüklüğüne de işaret etmiş ve 16 yaşından aşağı işçilerin günde 8 saat fazla çalıştırılmayacağını

Garip Bir ihtilâs Hâdisesi Tahkik Ediliyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

İddiaya göre, Beyoğlu posthanesi muhabere memurlarından iki kişi, çekilmek üzere telgrafhaneye verilen bazı telgraflardaki kelimeleri, mâna değişmiyecek bir şekilde gizlice kısaltarak kelime adedini azaltmışlar ve bu suretle kazanılan kelimelerin ücretlerini - zimmetlerine geçirmişlerdir.

Ancak, telgrafhaneye verilen telgraflar mukabilinde bunların sahiplerine birer makbuz teslim edilmekte ve bu makbuzlara kelime adedi de yazılmakta olduğundan, makbuzların koçanlarındaki suretlerinde kalam kelime sayıları da azaltılmış, yani makbuz suretlerinde de tahri - fat yapılmıştır.

Müddeiumumilik, hâdisenin tahkikatını 4 üncü Sorgu Hâkimliğine havale etmiştir.

Henüz tahkikat safhasında olan bu hâdisede mevzu bahs iki memurun ismini, kat'i netice alınmadığından yazmıyoruz. Tahkikat devam etmektedir.

larını söylemiştir.

Bu iki şahit her ne kadar 17 şer yaşında olduklarını söylemişlerse de mahkeme, ifadelerine kanaat etmemiş ve nüfus kayıtlarının polis vasıtasile çıkarılarak getirilmesi, diğr. şahitlerin de dinlenmesi için muhakemeyi başka bir güne talik etmiştir.

BÜYÜK CASUSLAR

- 15 -

Bir Kanadalı Zabıta Rolü Oynayan Alman Casusu: Bob Verner

Yüzbaşı White firarını müteakip Ornhem'deki İngiliz konsolosuna giderek kendisini tanıtmıştı. Konsolosun oğlu Holandada, İngiliz gazetelerinin muhabiri olduğu için Yüzbaşının mucize kabilinden olarak firarı, Londraya ya- yılmıştı.

İş bu mecrayı ahncı da, White'in Londraya gelişinde Times'in bir muhabiri «Meşhur kahramanı» tren- de selâmlamaya geldi. Fakat Kanadalı, gazeteciye birdenbire şüpheli göründü. Bunun farkına varan za- bit:

— Lâkırdı istemez, sizin kim ol- duğunuzu biliyorum.. dedi ve tehli- ke işaretini çekti. Kontrol, kompar- timana koşarak geldiği vakit, eski esir ayağa kalkarak:

— Ben Kanadalı gönüllülerin 12 nci alayından Yüzbaşı White'im. Yaralıyım. Ve Londrada Harbiye Nezaretine gidiyorum.. dedi. Ve ga- zeteciye işaret ederek:

— Bu zat, bir Alman casusudur. Hal ve tavır bunu ispat ediyor.. di- ye ilâve etti.

Times'in muhabiri şaşırıp kalmış- tı. Bununla beraber, gazeteci hüvi- yetini ispat için de aklını tamami- le kaybetmemişti.

Yüzbaşı White, büyük bir mah- çubiyetle:

— Affedersiniz.. diye özür diledi. Fakat Amsterdamdaki konsolos, bir casusa karşı müteyakkız bulunma- nı söylemişti. Bunun içindir ki..

— Ziyamı yok Yüzbaşım, fazla ih- tiyat fena şey değildir. Zaten bu vak'a bize eğlenceli bir yazı mev- zuu verecek..

Londraya şüpheli girişinden son- ra, hakikatte Bob Werner olan sa- hte Yüzbaşı White - zira hakiki Yüz- başı White esarete kalmıştı - millî bir kahraman gibi her yerde takdir ve teveccüh gördü.

İngilterede geçen her şeyden ha- beri olan casus, memleketine gayet mükemmel raporlar gönderiyordu. Aldığı malûmatı yollamak için bul- duğu muhabere usulü o kadar ba- sit ve zararsız görünüyordu ki bun- dan kimsenin en ufak bir şüpheye düşmesinin imkânı yoktu. Mektup- ları, Utrecht'te Maria Von Hurit is- minde bir genç kıza gidiyordu. Bun- lar aşk mektubu değil, bilâkis iş muhaberatı idi. Bu muhaberatı genç kıza İngilteredeki bir halası- nın, memleketin muhtelif yerlerin- de dağılımı emlakı üzerinde mufas- sal malûmat ile bıraktığı bir veraset meselesi mevzu bahis oluyordu. Ni- hayet Bob Werner, aleyhinde ispat vasıtaları bulununcaya kadar neza- ret altına alındı, fakat usta casus, tehlikeyi sezerek, İngiliz tayyare zabıta olarak görünmesinden bilis- tifiade, memuriyetine gitmek için bir hava taarruzunu fırsat bildi ve tayyaresine binerek Almanyaya doğru havalandı.

İşte, en ufak teferruatına kadar payanı dikkat bir incelelikle tesbit edilen ve Bob Werner ismini, casus üstadları arasında bıraktıracak bir vak'a!

NAPOLYONUN CASUSU: SCHULMEISTER

Birinci Napolyonun eczacısı olan ve bu unvanla 1809 seferine iştirak eden, Cadet de Gassicourt isminde bir Fransız, hatıratında, imparator tarafından Viyana zabıtası umumi komiseri tayin edilen casuslar kralı Karl Schulmeister ile vaki olan ilk karşılaşmasını anlatır. Bu hikâ- yeyi tafsil etmek çok faydalıdır. Zi- ra bu meşhur şahsiyetin muasırları üzerinde icra ettiği nüfuz ve tesiri gösterir:

«Bu sabah Viyana zabıtasının Fransız komiseri ile konuştum. Ko- miserin Charles Schulmeister is- minde Strasburglu, nadir bulunur- bir eûrette, sarsılmaz bir itidal, ve intikal sahtî ve harikulâde zeki ve

anlayışlı bir şahıs olduğu görülmüş- tür. Hakkında bin bir türlü garip hikâyeler anlatılan bu şahsiyetle karşı karşıya konuşmağı çok merak ediyordum. İlk Almanyâ seferlerin- de imparatorun birinci casusu ol- muş ve o derecede büyük hizmet- lerde bulunmuştu ki kendisine 40 bin franklık bir gelir bağlandı. Dört sene evvel nazırımın bir mektubunu Avusturya ordusunun mühim bir şahsiyetine tevdi vazife- siyle mükellef olunca, düşman hudu- duna, mükemmel pasaportları hâ- mil, ve oldukça güzel bir mücevher kolleksiyonunu yanına taşıyan bir Alman mücevhercisi şeklinde gir- mişti. Fakat bir ihbar üzerine ya- kalandı ve üzeri arandı. Mektup bir altın kutunun dibinde saklanmıştı.

«Mektup bulundu ve muhteviyatı, önünde yüksek sesle okundu. Bu, büyük bir gaf idi. Muhakeme ve ölüme mahkûm edildikten sonra, kendisini idam edecek askerlere tevdi edildi. Yalnız vakit gece olduğu için hükmün tenfizi ertesi güne bırakıldı. Schulmeister askerlerin arasında bir Fransız firarisinin bu- lunduğunu anladı ve askerle konu- şarak kendisini para vâdi ile kan- dırdı, getirttiği şaraptan muhafızla- rila içmeğe başladı ve bir aralık bardaklara afyon koyarak, Avustur- ya askerlerini sarhoş etti. İçlerinden birisinin elbisesini giyerek Fransız firarisi ile kaçtı. Ve memle- ketine girmeden evvel de, yakala- nan mektubun muhteviyatını, o Avusturyalı şahsiyete bildirmeğe muvaffak oldu.

Bu hareket, bir roman mevzuu gibi ise de, bana belki yüksek rütbe- li yirmi kadar zabıt tarafından nak- ledildi. Schulmeister Viyanalılarda o kadar bir korku tevdi etmişti ki casus âdeta bir kolorduya bedel te- lâkki ediliyordu. Siması, şöhretini temin ediyordu. Nazırları, ince ve nazif tavır ciddi ve kat'î hareketleri keskin idi, bovu orta, fakat kavi bir bünyeye malik idi, Avusturyayı mükemmel surette biliyor, ve ora- da mühim rol oynayan şahsiyetlerin portrelerini ellerine hâkim bir va- ziyette cizivordu. Strasburgda mü- teaddid fırkaları var. Askeri mü- şahid mesleğine girmeden evvel, Alsasda, kaçakçıların reisi olduğu- nu saklamıyor.

«Alnında, nazik zamanlarda geri- ye kaçmadığını gösteren derin yara izleri var. Bu adam, aynı zamanda âlicenab bir şahıs. Evlâd edindiği iki yetim çocuğa bakıyor ve terbiye ve tahsilleriyle meşgul oluyor...»

Schulmeister, Alsasda, 1770 tari- hinde doğmuştu. On sekiz yaşında talebe olup, yirmi yaşına bastığı za- man memuriyet hayatına atıldı ve iki sene sonra da, maden müdürü- nün kızı ile evlendi.

(Davamı var)

Ölüm

Süvari yüzbaşı Havza jandarma komutanı Sabri Subutayın annesi Afyonkarahisarlı Bayan Hanife Su- butay 24/6/939 günü saat 9.30 da müptelâ olduğu hastalıktan kurtula- mıyarak vefat etmiştir. Cenazesi Akaray Valde camiinde kılınarak şehitliğe defnedilmiştir. Allah gariki rahmet eylesin.

BUGÜN LÂLE DE

1-Paris ışıkları

TINO ROSSI tarafından

2-Ölüm geçidi

JAK HOLT tarafından

3-Yeni Metro Jurnal

Yaz fiyatları: 20 - 25 - 30 Kr.

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli

matineler.

S-P-O-R

Galatasaray Ateşspor 3 - 1 yendi, Fenerbahçe D. Sporla 1 - 1 Berabere

Bugün Atletizm, Güreş, Yüzme Futbol Müşabakaları Yapılacak

İzmir birincisi Ateşspor takımı şehrimizde yapacağı deplasman maçlarının ilkinin dün Taksim stad- yomunda havanın yağmurlu olması- na rağmen (3000) e yakın bir seyirci kütlesi önünde Galatasarayla yaptı. İki takım, karışık olarak sahaya çıktılar. Seyircileri selâmladıktan sonra şu kadrolarla karşılıklı dizil- diler.

Galatasaray: Osman, Faruk, Yu- suf, Celâl, Rıza, Musa, Bedîi, Salâ- hattin, Cemil, Buduri, Sarafim.

Ateşspor takımı: Seyfi, Sezai, Ce- mal, Avni, Reşat, Salih, İzzet, Etem, Osman, Ömer, Ferit.

Hakem Ahmet Adem'in idaresinde oynama 5,30 da Ateşsporun hücu- mile başlandı. Ateşsporluların seri inkişaf eden bir hücumu kaleci Os- manın yerinde müdahalesiyle golsüz geçti. Galatasarayın mukabil hü- cumları İzmirli taraflardan kesil- di. Oyunun ilk dakikaları mütevazın bir şekilde cereyan ediyor. Gala- saraylıların daha kombine bir oyu- nuna hepsi genç elemanlardan müte- şekkil, gelecek seneler daha iyi ne- tice alacağı muhakkak olan Ateş- sporlular da kombine ve şahsî ener- jiyeye dayanan seri bir oyunla muka- bele ediyorlar.

İstanbul, İzmir, Ankara takımları arasında en kuvvetli muhacim hat- tına malik olan Galatasaraylıların şampiyonada son vaziyette olan bir takıma daha ilk dakikalarda oyu- nu kabul ettirip gol atmaya başla- ması beklenirken İzmirlilerin canla başla çalışmaları 10 dakika Gala- saraylılara bu fırsatı vermedi. 10 un- cu dakikadan itibaren Galatasaray hâkimiyeti almayı ve rakip nisif sa- hasında oynamaya başladılar.

Maamafih vakit vakit soldan in- kişaf eden İzmir hücumları da Gala- saray kalesinden netice vermeden geri çevriliyor.

Merkezden inkişaf eden bir İzmir hücumunda Osman Ateşspor sol açığına tekme attığından Galatasaraya bir serbest vuruş verildi. Oyun daha ziyade mütevazın bir şekilde cere- yan ederken 25 inci dakikada Gala- saray üç ortasının yaptığı bir hü- cumda Cemil'in ayağı ile, 27 nci dakikada da yine Cemil'in güzel bir kafa vuruşu ile iki sayı kazanarak 2-0 galip vaziyete geçti. Oyun te- rar Galatasaray tazyiki altına gir- miye başladı. Dakikalar geçtikçe Galatasarayın daha düzgün ve daha hâkim bir vaziyete geçtiği görü- lüyor. Sağdan inkişaf eden bir Gala- saray hücumunda İzmir müdafi- ni geçen Cemil, bir şütle 33 ün- cü dakikada takımına üçüncü sayı- yı kazandı. Biraz sonra devre 3-0 Galatasaray lehine bitti.

İkinci devre

İkinci devreye Galatasarayın mer- kezden yaptığı bir hücumla başlan- dı. Sol tarafa kadar uzanan top Sa- rafimin güzel bir ortalamasıyla mer- keze geldi. Budurinin sıkı bir şütlü- nü kaleci güzel bir plonjonla berta- raf etti. Galatasaraylılar oldukça hâkim oynuyorlarsa da İzmirli- ler de sık sık yaptıkları soldan inkişaf e- den hücumlarıyla Galatasarayla tehli- keli anlar geçiriyorlardı. Devrenin 22 dakikası da birinci devrede oldu- ğu gibi mahsûs bir Galatasaray hâ- kimiyeti altında ve İzmirli-lerin sol- dan inkişaf eden, fakat netice ver- miyen hücumlarıyla geçti.

Bu dakikadan sonra Galatasarayın hâkimiyetini arttırdığını, yeniden İz- mir kalesini sıkıştırmağa başladığını görüyoruz. 5 dakika kadar devam eden Galatasarayın üstün oyunun- dan sonra İzmirli-lerin tekrar can- landıklarını, oyunun başındanberi soldan yaptıkları hücumlarının se- meresini 32 nci dakikada solacağı- nı yaptığı bir golle gördük. Vaziyet 3-1 Galatasaray lehine devam etme- sine rağmen Galatasaray bugün ken- disinden bekleneni göstermiyor. 35 inci dakikadan itibaren İzmirli-

Bugün yapılacak spor hareketleri

Şeref stadında: Yüzme teşvik mü- sabakaları, saat 13 de. Beşiktaş, A- teşspor millî küme maçı, saat 17 de.

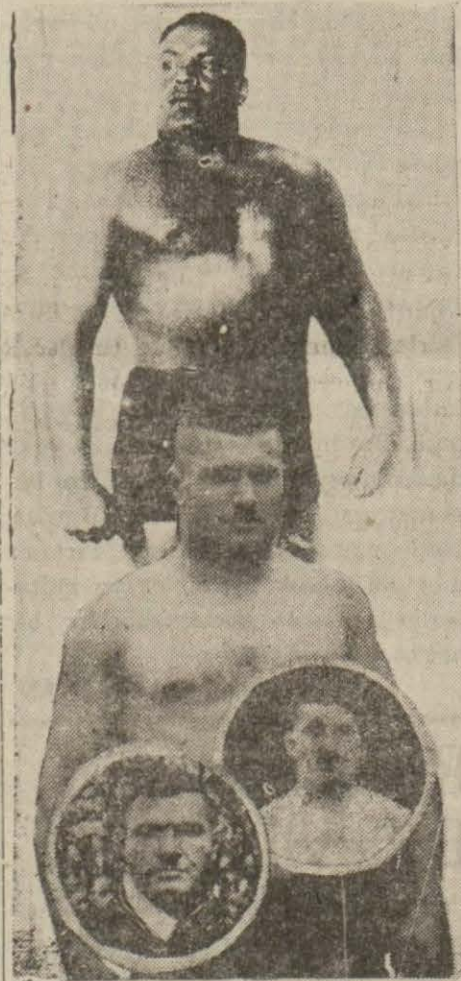
Fener stadında: Birinci kategori Gül kupası atletizm müsabakaları (Atma, atlama, koşular) dahil.

Bursada: Bursa, Edirne, Balıke- sir, Kocaeli arasında dört şehir at- letizm müsabakaları.

Ankarada: Fenerbahçe - Ankara Gücü.

Profesyonel Güreş Müsabakaları Bugün Yapılıyor

Habeş, Bulgar, Polonya şampiyonlarının pehlivan- larımızla yapacakları kar- şılaşımlar alâka ile bekleniyor

Bugün güreşecek olanlardan Habeş şampiyonu, Manisalı Halî Mülâyim ve Kara Ali

Bulgar pehlivanın güreşmek istememesi üzerine bir aralık yapı- lamıyacak vaziyete düşen büyük profesyonel pehlivan güreşleri ni- hayet bugün saat 15.30 da Taksim stadında yapılacaktır.

Bugün yapılacak müteaddit gü- reşler arasında Bulgar şampiyonu Peter Frestenof'un Mülâyim pehli- vanla, Polonya şampiyonu Frans Gesteviski'nin Manisalı Halî ile, Habeş şampiyonlarından Kasem Ta- farinin. Kara Ali ile yapacakları karşılaşmaların ciddi ve Amerikan usulü kırıcı olacağı söylenmekte, güreş meraklıları bugün karşıla- şmalara büyük ehemmiyet vermek- tedirler.

Dankalofla 1,5 saatlik güreşten sonra berabere kalan 115 kiloluk meşhur Bulgar şampiyonunun Ba- baeski İbrahim ile yapacağı güreş bilhassa büyük alâka ile beklenmek- tedir.

Saat tam 15 te başlayacak güreş- lerin herkes tarafından seyredile- bilmesi için fiatlar artırılmamış, 25, 50, 100 kuruş olarak tesbit edil- miştir.

ler Galatasaraydan daha güzel oyna- mıya başladılar. Halk, oyun isti- yoruz Galatasaray! diye bağırıyor. İzmirli-lerin 3 dakika kadar süren

Sultan Aziz Devri Başpehlivanları

-Akkoyunlu Kazıkçı Karabekir-

- 77 -

YAZAN: SAMİ KARAYEL

Karabekir Tanınmıştı

Halk Kazıkçının Güreştiğini Öğrenince Çok Sevinmişti

İşte; Bekir ismini söyleyince he- men kim olduğunu anlamışlardı. Yaverler Akkoyunlunun ismini cis- mini, lâkabını öğrendikten sonra,

Kavasoglu gibi zorlu bir pehlivanı meydan yerinde durduran bu ada- ma hayranlıkla bakakalmışlardı.

Akkoyunlu da bakılmıyacak bir adam değildi. Kırkpınarda Kavas- oglu ile güreştiği gibi de değildi. O açık ve sefalet devresi idi.

Halbuki şimdi Kazıkçı Karabekir bûsbütün bambaşka bir adam ol- muştı. Okkası daha ziyade artmış, gelişmiş, eskiden Amasya ve Tokat ovalarında güreştiği zamanki şekli almıştı.

Yaverler, Kazıkçı Karabekir ismi- ni işitir işitmez derhal, pehlivanı iç- eri buyur ettiler ve iç kapının ya- nında bulunan bekleme odalarından birine oturtular...

Yaverin biri koştu. Seryaver Hal- il Paşanın huzuruna çıktı. Bir te- menna çakarak:

— Paşam; efendimizin bekledik- leri Akkoyunlu Kazıkçı Karabekir pehlivan geldi, dedi.

Halil Paşa; bu haberi alır almaz olduğu yerden fırladı. Meraklı ve a- cul bir tavırla:

— Oğlum; çabuk getir şu adamı karşıma...

Diye emir verdi. Halil Paşanın a- celede hakkı vardı. Çünkü; paşa da pehlivandı. Fevkalâde kuvvetli bir adamdı. Tuttuğunu koparırdı.

Okuyucularına sırası gelmişken Halil Paşadan bahsedeyim... Çok enteresan tarihî vak'aları vardır.

Sultan Aziz; Avrupaya seyahate çıktığı zaman yanında Halil Paşa da vardı. Bunlardan başka Kavasoglu Koca İbrahim ile Şamdanı Kara İbo nam meşhur pehlivanlar da ya- nında bulunuyorlardı.

O devrin Hariciye nazırı olan Fu- at Paşa; gayet zeki ve ilmiye tema- yüz etmiş bir şahsiyetti. Fuat Paşa- nın doğruluğu vatanseverliği meş- hurdu. Sırası geldiği zaman sözünü padişahın bile sakınmazdı.

Bu sebeple; Sultan Aziz Fuat pa- şayı sevmezdi. Fakat; iktidarı ve nü- fuzu zıddı diye bilmeceburiye Hariciye Nezaretinde ve bazan da sadaret mevkiinde tutardı.

Sultan Azizi en ziyade Fuat Paşa Avrupaya götürmiye kalkmıştı. O vakitler Mısır bizim tahtı idaremi-

de olduğundan padişahı evvelâ Mı- sıra götürmekte. Ondan sonra; Pa- rise gideceklerdi.

O vakit Fransa imparatoru Üçün- cü Napolyon mevkii iktidarda bulu- nuyordu. Üçüncü Napolyonun mev- kii ve hükmü dünyaca tanınmış bir halde idi.

Maksat, hem Sultan Azizi tanzî- matı hayriye ve Gülhane hattı hü- mayunundan sonra Avrupaya götü- rerek garp medeniyet âlemini ya- kından Osmanlı İmparatoruna gös- termek ve hem de Avrupalılar in- dinde garp medeniyetini tamami- le benimsemişimizi ifham etmekti.

Çünkü; o vakte kadar hiç bir Os- manlı İmparatoru memleketinden dışarı çıkmamıştı. İlk olarak Sultan Aziz Avrupayı vâlihahtlarla, şehza- delerle bir garp hükümdarı gibi zi- yaret ediyordu.

Görülüyor ki, mesele çok nazik idi. Osmanlı imparatorluğunun an- anelerine sadık olan bir padişahın Avrupa gibi bize âdetleri yabancı olan memleketlerde seyahati, usul ve âdabı muaseret erkânına uygun bir şekilde dolması oldukça mü- himdi.

Fuat Paşa; herşeyi evvelden ha- zırlamış, padişahı da ona göre ha- zırlamış bir halde idi. O zamanlar harem denilen çarşaf ve kafes al- tında bulunan Türk kadınılar hiç bir suretle yabancı erkeklerle kon- şup kendilerini göstermek salâhiye- tine malik olmadıkları için bu esa- retin verdiği fikir dolayısıyla Sultan Azizin Avrupa seyahatinde maiye- tinde erkeklerden başka kimsecik- ler yoktu. Yalnız, bazı hristiyan kadınlarından mürekkep hizmetçi- ler vardı.

Hariciye Nazırı Fuat Paşa; Sultan Azizin pehlivan olduğunu ve her türlü mübareze ve müsaraaya ha- beşker bulunduğunu biliyordu.

Avrupaya giderken padişahın bu huylarının ibrazına vesile verecek her türlü şeylerden ihtina edilmesil tarafını iltizam etmişti.

Fakat; seyahate iştirak edecek- rin listesini yapan hariciye nazırı, padişaha listeyi takdim ettiği zaman celâlli ve mağrur Sultan Aziz kâğı- da bir göz gezdirdikten sonra, hu- zurunda elpençe duran Fuat Paşaya hiddetle şu iradede bulunmuştu:

(Davamı var)

Galatasaray nisif sahasındaki oyu- nlarından sonra Galatasaraylıların tekrar harekete geçtiğini, oyunun mütevazın bir şekil aldığı görüyo-ruz.

Devrenin son dakikaları Gala- saray ve İzmirli-lerin yaptıkları kar- şılıklı ataklarla geçti ve oyundan Galatasaray 3-1 galip olarak çıktı.

Kupa Maçı

Beykoz Kurtuluş: 4

Süleymaniye Şişli: 0

Galatasaray - Ateşspor maçından evvel Beden Terbiyesi kupası için yapılan muhtelit takımlar karşıla- şmasında Beykoz, Kurtuluş muhteli- ti, Şişli, Süleymaniye muhtelitini 4-0 mağlûp etmiştir.

İstanbul İstisare heyeti toplandı

Nizamname mucibince mintaka başkanı, Belediye reisi, Maarif ve Sıhhat müdürleriyle mütehassıs ze- vattan müteşekkil olması lâzımge- len İstanbul İstisare Heyeti İstan- bul Şehir Meclisi ve Daimî Encü- men azasından Selâmi İzzet, eski spor teşkilâtı reislerinden Ali Sami, mintaka asbaşkanı Fethi, Taip Ser- vet, İstanbul Komutanlığı mümes- sili, Maarif müdürü Tevfik Kut, Sıh- hat Müdürü Ali Rızamın iştirakile

partide yapılan toplantıda ruzname- de yazılı işler görüşülmüş, kadroyu gözden geçirerek kararlar vermiş- lerdir. Bütçe için son karar gelecek toplantıda verilecektir.

Beden Terbiyesi l'mum Müdürlüğü Genel sekreteri geliyor

Ankara (Hususî) — Geçen car- martesi günü Umum Müdür Cemil Tanerle seyahate çıkan Genel sek- reter Cemal Gökdâğ tetkiklerini bi- tirmiş olduğundan Çengelköyünde açılacak Spor ve Beden Terbiyesi Eğitim Kursu imtihanlarında bu- lunmak üzere bugünlerde İstanbul- da gidecektir.

Ankarada:

Demirspor: 1 - Fenerbahçe: 1
Ankara, 24 (Hususî) — Fenerbah- çe ile Ankara birincisi Demirspor a- rasındaki millî küme deplasman ma- çı bugün kalabalık bir seyirci önün- de 19 mayıs stadyomunda yapılmış- tır.

Oyunun çok hareketli geçen birin- ci devresi 27 nci dakikada İbrahim'in yaptığı güzel bir gol ile Demirspo- run lehine neticelenmiş, ikinci dev- renin bitmesinde 12 dakika kala De- mirspor aleyhine verilen penaltıdan Esat Fenerin beraberlik golünü yap- mış, bu iki güzide takımın oyunu 1-1 berabere olarak bitmiştir.

- 36 -

Çakırcalının İlk İstimanı Nasıl Vukua Gelmişti?

Halbuki Sait Paşa evvelden her şeyi hazırlamıştı. Çakırcalının bir türlü ele geçmemesinin neticede babasının memuriyetine son vereceğini ve kendi menfaatlerini de baltalayacağını hissedince derhal el altından Çakırcalıya şu havadisi göndermişti:

«İstanbuldan aldığım haberlere göre mabeyn, seni takip ve tenkil etmek için çok kat'î kararlar vermiştir. Bunun için İstanbuldan İzmir'e yüzlerce kişiden mürekkep ve martınle (*) mücehhez müfrezeler gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Bunu önlemek için senin hiç olmazsa bir müddet için istiman etmen lâzımdır. Ben İstanbul'a bir mektup yazarak senin padişaha hiç bir şekilde isyan etmiş bir adam olmadığını ve dağa sırf babanı öldüren ve anana büyük bir hakaret yapan Hasan Çavuşu öldürmek, böylelikle intikam almak için çıktığını bildirdim. Şimdi Hasan Çavuşu öldürmüş vaziyetisin. Binaenaleyh senin için istiman imkânı vardır. Gel bunu kabul et, bana da süratle haber gönder.»

Çakırcalı bir türlü hükümete inanamıyordu. Ya hükümet istiman etmiştikten sonra kendisini ansızın bir yerde bastırır ve öldürürse diye korkuyordu. Sonra bir nevi haydutluk ortağı olan Sait Paşaya da doğruları pek inanmıyordu. Ne de olsa rütbe ve maaş aldığı hükümete ihanet ederek kendisine işbirliği yapan adam, ufak bir menfaat mukabilinde pekâlâ kendisine de ihanet edebilirdi.

Onun için bu teklife uzun müddet mukavemet etti. Fakat, Sait Paşanın verdiği haberlerden kendisi de kuşkulandı. Bir müsademede kör bir kurşuna kurban olmak ihtimali varken şerefle istiman etmek elbette daha doğru ve akıllıca bir hareket olacaktı. Sonra doğrusu biraz dinlenmeye de ihtiyacı vardı. Yalnız Sait Paşaya inanmıyordu. Bunun için İngiliz Vital'e müracaat etti. Ve eğer Vital tekeffül ederse istiman edebileceğini söyledi. Vital de bu tekeffülü kabul etti. Böylelikle Çakırcalının istimanı kabul olundu.

Çakırcalı istiman şartlarını kararlaştırırken bilhassa şu noktalar üzerinde ısrar etmişti:

Gerek kendisi, gerek adamları silâh taşımak hakkını haiz olacaklar ve ikamet edecekleri Çine'nin Akçaova köyüne hiç bir vechile jandarma giremeyecek.

Bittabi bu şartlar da kabul olunmuş ve saraydan irade seniyeli istihmal edilmişti. İstiman merasiminin Birgi nahiyesinde yapılması kararlaştırılmıştı. Bütün hazırlıklar tamamlandıktan sonra bu işi icraya memur Hacı Hasan Paşa Ödemiş'e, oradan da Birgi'ye gitti.

Günlerden cuma idi. Çakırcalı mutabık kalındığı vechile öğle namazı vakti nahiyeye girecekti. Halk, Çakırcalı gibi şöhrati dillere destan bir zeybeğin istiman merasimini görmek için sabırsızlanıyordu. Herkese hafif bir heyecan vardı.

Nihayet ezan okunmaya başladı. Başta hükümet memurları olduğu halde halk yavaş yavaş camie toplanmaya başladı.

Sokakların tenhalığı bir sırada birdenbire Çakırcalı ile kızanları, pürsilâh meydana çıkardılar. Nereden gelmişlerdi, nahiyeye nere-

(*) Ne garip bir cihettir ki, meşrutiyetten evvel zaptiyelerin elinde silâh olarak şişhane gibi iptidai silâhlar bulunduğu halde zeybekler zamanına göre çok müterakkil bir silâh olan martın taşıyorlardı. Bildiğimiz zaptiyelere de martın dağıtılırdı. Fakat yine geç kalınmıştı. Zira zeybekler o zaman da martini bırakmışlar ve mızrak kullanmaya başlamışlardı.

den girmişlerdi, bunu kimse anılamamıştı. Kızanlar baştan ayağa yeni ve çok süslü elbiseler giymişler, pırıl pırıl silâhlarını takınmışlardı. Yalnız Çakırcalının kıyafeti çok sade idi. Esasen büyük efeler hiç bir zaman süse, şatafata ehemmiyet vermezler, ciciili bicili giyinmekten sadece ve basit bir kıtafetle dolasmayı tercih ederlerdi. Yalnız efeliğin şanı, kızanların güzel ve göz alıcı bir şekilde giydirmektir. Çakırcalı ise kızanların en güzel giyindiren zeybekti.

Çakırcalı, sağında Hacı Mustafa, solunda Çoban Mehmet olduğu halde ağır adımlarla camie doğru ilerledi. Yollarda kendisine tesadüf edenler yol veriyorlar:

— Selâmüaleyküm efe! diye hatır soruyorlardı.

Efe, mütebessim bir yüzle selâmlara mukabele ediyordu.

Çakırcalı camie girince, cemaat derhal kendisine yol vererek öne geçirdi. En ön safta Hacı Hasan paşa ile hükümet memurları bulunuyorlardı. O da paşa ile selâmlaştıktan sonra bu safta yer aldı. Bu esnada namaz başlamıştı. Hep birlikte cuma namazını eda ettiler.

Çakırcalı hükümete bir türlü itimat etmediğinden Birgiye girerken de bütün fertibatını almıştı. Sokak başlarına ve camiın kapısına birkaç kızan bırakmış, bir kahpeliğe uğrarsa mukabil harekete geçmeye hazırlanmıştı.

Namazdan sonra Hacı Hasan Paşa Çakırcalıya:

— Buyurun konağa gidelim! dedi. Yine hep beraber hükümet konağına gittiler. Hükümet konağında Hacı Hasan Paşa irade seniyeyi üç defa öpüp başına koyduktan sonra kaymakama verdi. O da açarak yüksek sesle okudu. Bunu müteakip odaya kahveler, şerbetler geldi. Sigaralar ikram edildi.

Biraz hoş beş ettikten sonra Birgiden hareket edilerek doğruca Ödemişe gidildi.

Ödemiş halkı da Çakırcalının geleceğini bildiğinden kendisini büyük bir merak ve tecessüsle bekliyordu. Hükümet meydanına büyük bir kalabalık toplanmıştı. Çakırcalı atının üzerinde sakin, fakat mağrur bir tavırla ilerliyordu. Şehire istiman eden bir şaki gibi değil, âdetâ galip bir kumandan gibi girmişti. Doğruca hükümet konağına girdi. Bütün bunlara rağmen Çakırcalı hâlâ fevkalâde müteyakkız davranıyor, her hangi bir tuzağa düşmekten son derece hazer ediyordu.

Burada da kahveler, şerbetler içildikten sonra İzmir valisi Kâmil Paşanın bir emri okundu. Bu emirde istiman etmiş olan Çakırcalı Mehmet Efenin kır serdarlığına tayin edildiği ve kendisine bu hizmetine mukabil ayda beş altın maaş tahsis edildiği kaydediliyordu. Kendisinden başka diğer kızanlar da kır serdarlığına tayin edilmişler ve kendilerine üçer altın aylık bağlanmıştı.

Çakırcalı Kâmil Paşanın gösterdiği bu cemilden memnun olmuştu. O geceyi Ödemiş'te geçirdiler ve ertesi gün yerleşecekleri Akçaova köyüne gitmek üzere Çine'ye hareket ettiler. (Devamı var)

Tefevvühat yapan bir Bulgar tevkif edildi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lu isminde bir Bulgar, 4 üncü Sorğu Hâkimliği tarafından tevkif edilmiştir. Bu Bulgarın tevkifinin sebebi, geçen hafta Pire'de gece manevraları yapılırken halk arasında zuhûr eden yanlış ve hayali «Pircye meçhul tayyarelerin hücumu» hâdisesi esnasında dost Yunanistan ve Türkiye aleyhinde tefevvühatta bulunmasıdır.

İnkılâp Müze Ve Kütüphanesi Önümüzdeki Hafta Açılıyor

Beyazıt medresesinde senelerden beri hazırlanan Şehir ve İnkılâp vesikaları Müze ve kütüphanesi önümüzdeki hafta içinde okuyuculara ve gezicilere açılacaktır. Müesses kütüphane ve müze kısmından müteşekkildir. Kütüphanede muhtelif dillerde tam 35 bin cilt kitap vardır. Bunlar ilmi bir şekilde tasnif edilmiştir. Müzede İstanbul şehrinin ve tarihini ilgilendiren bütün eserler toplanmıştır. İstanbul muhtelif zamanlarına ait plân, resim ve haritaları, renkli resimleri, gravürleri duvarlara asılmıştır. Burada eski büyüçülerin, efsuncuların kullandıkları kurşun tavalı, baykuş ve ölü kemikli, karınca boynuzları, şeytan turnakları, içlerine anahtar sokulmuş dua kitapları vardır. Meselâ bir ölü kemiğinin üstüne arapça dualar yapılmış ve bir sevdalının rakibini öldürtmek için cinlerden yardım istenmiştir.

Bütün tekke ve tarikatlerin musiki raks aletleri, tacları, kemerleri, icazetnameleri de bir kolleksiyon halinde ayrı bir odada teşhire konmuştur.

İstanbul mebusu Merhum Halil Etemin babası Etem paşa Nafia vekili iken Hicaz Demiryolunun temel atma merasiminde kullanılan çekiciden tutunuz da Ahmet Mithat Efendi merhumun tam elli sene kullandığı porslen yazı hokkasına varınca kadar iyi ve kötü maziye hatırlatan her şeye burada yer verilmiştir.

Belediye, evvelâ müzenin para ile gezilmesini düşünmüş, fakat sonra bundan vazgeçerek yeni bir talimatname hazırlamıştır. Bu talimatnameye göre müze haftada üç gün, kütüphane de beş gün devlet daireleri gibi açılacaktır. Kütüphaneye herkes alınmayacaktır. Yalnız şehir cilik ve belediyeçilik hakkında ihtisas yapmak isteyenler kütüphanelere kabul edileceklerdir. Bunlar, icabında kitapların bulunduğu odalara da münferiden alınacaklar ve bütün eserler emirlerine âmade tutulacaktır. Üniversite ve lise talebesi toplu bir halde müzeyi gezebileceklerdir. Orta ve ilk mektep talebesi yerler gayri müsait olduğu için toplu bir halde müzeye kabul edilmeyeceklerdir.

Kütüphane koridorlarında bizde matbaacılığın geçirdiği bütün safhalar kitaplarla gösterilmiştir.

Torba kâğıtlarına hile karıştırmışlar

Dün tahtakale civarında polisler bazı eski gazete satıcılarından ve torba kâğıtçılarından gazeteler ve bazı torba kâğıtları müsadere etmişlerdir. Öğrendiğimize göre gazetelerin üstünde Ebedî Şef Atatürk'ün ve Milli Şefin resimleri vardır. Bunların torba kâğıdı yapılması hürmetsizlik sayıldığı için toplatılmıştır. Torba kâğıtçıları bu gibi gazeteleri kullanmayacaklarını polise bildirmişlerdir. Emniyet direktörlüğü bu çeşit gayrimusallı kâğıtları sahiplerine iade edecek ve öbürlerini de Müddeiummiliğe verecektir.

Bu arada zabıta belediye memurları fazla kilo çekmek için altlarına çamur konan torba kâğıtlarını da toplamışlardır. Bunlar da işe hile karıştırmaya suçlu Müddeiummiliğe verileceklerdir.

Alman kredisinin aslı yokmuş

Moskova, 24 (A. A.) — 750 milyon marklık bir kredi teklif etmek üzere bir Alman iktisadi heyetinin yakında Moskovaya geleceğine dair verilen haberleri Alman mahfelleri tezkip etmektedir.

Polonyaya iltica eden Alman askerleri

Varşova, 24 (A. A.) — Üç Alman askeri Polonyaya iltica etmiştir. Bunlar, Hitler rejimine olan düşmanlıklarından ve fena işlerden dolayı kaçtıklarını söylemişlerdir.

5 inci Ceza mahkemesi

İstanbul beşinci Ceza mahkemesi Reisi B. Atıf, Temyiz mahkemesi âzâhına tayin olunmuştur.

ASKER KÖŞESİ

Anî Taarruz Kabiliyeti Yüksek, Fakat

Sanayi ve Ekonomi Kudreti Zayıf Bir Devlet

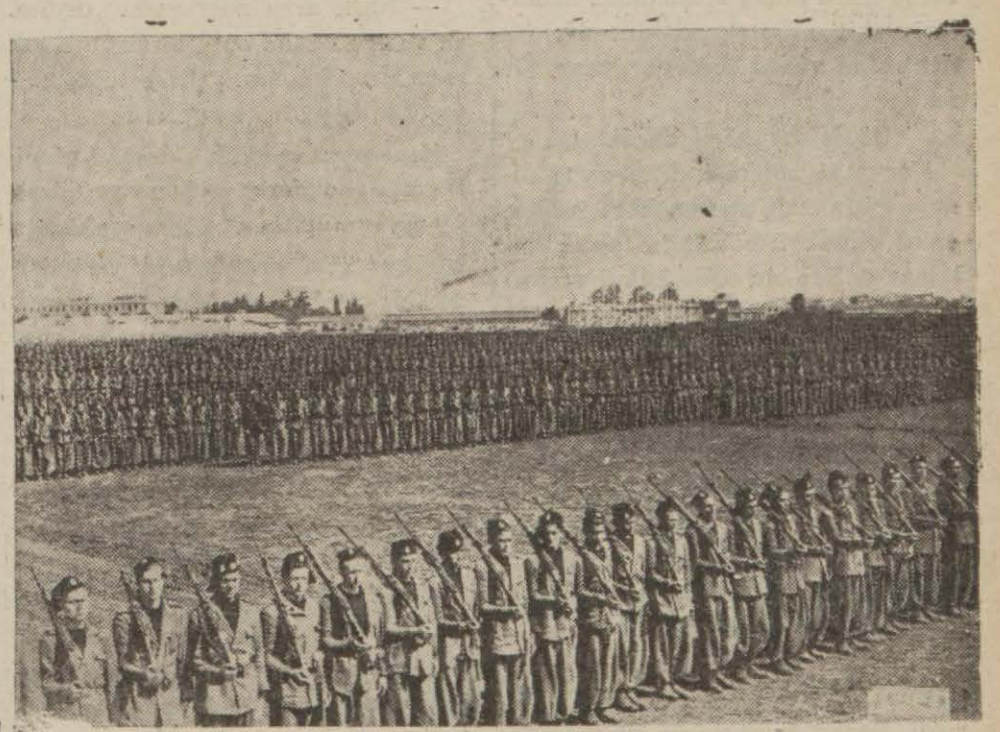
İtalyan Ordusu

Askeri teşkilât haşmetlidir. İtalya, yarımada, halihazırda, silâh altında 1.200.000 askeri tutuyor, buna «Siyah gömlekli» ler denilen 700,000 milisi de ilâve lâzımdır. Bu kuvvetler 10 u mütehasıs, 63 fırkadan müteşekkildir. Bu 10 mütehasıs fırkalar, motörlü, makinelî,veya süvari'dir ve ayrıca, seri ve zirhlî vahitleri tophyan mühim bir umumî ihtiyatı vardır.

Bundan maada, 120,000 asker Habeşistanı işgal altında bulunduruyorlar, 60 veya 80 bin asker Libya'da temerküz etmiş ve 12,000 kişi de Oniki adalarda mevcuttur. İspanya'daki 30 bin asker, Libya ile Fransız hududu arasında dağıtılmıştır.

Bu suretle, Avrupa ve Afrikada harb etmek için hazır bir halde İtalyanın daimi olarak silâh altında tuttuğu kuvvet iki milyondan fazla bir asker kütlesinden mürekkeptir. Hiç kimsenin tehdit etmediği bir millet için, bu gayretin ciddi olduğu kabul edilmek lâzımgelir. Zaten, Arnavudluk hâdisesi, bu kuvvetlerin, Alman kuvvetleri gibi, her an, sürpriz olarak, ânf bir taarruzda bulunmağa muktedir olduğunu gösterir.

İtalyan havacılığı da mühim bir harp vasıtasıdır. Halihazırda İtalyanın ilk saf tayyaresi olarak 1800 tayyaresi vardır. Avcı tayyareleri, Fiat ve Breda tipinden, saatte 450 -

Son Habeş harbinde İtalyan askerleri

480 kilometre mesafe kateden hava gemileridir. Hattâ Breda - 88 in, seri halinde yapılacağı ve saatte 515 kilometre katedeceği de rivayet edilmektedir. Bombardıman tayyareleri Savoia Marchetti tipinden ve saatte 440 - 480 kilometre süratle, 1000 kilo bomba hamulesini 1200 kilometre mesafeye götürmektedirler.

Bu tayyare kuvveti, İtalyan generali Douhet'in nazariyesine tevfi kan başkumandanlıkça, bir ihtilâfın

ilk anlarından itibaren hasmının, istihsal ve nüfus merkezlerini mahvetmek seferberliğini ihlâl eylemek, ve moralini bozmak için kütle halinde taarruz vazifesiyle mükellef kılınmıştır.

Deniz kuvvetleri de Duce tarafından, Fransız bahriyesine tefevvük için nezaret edilerek, senede mühim miktarda para sarfına sebep olmaktadır. Halihazırda, bu deniz kuvveti mecmu olarak, 490 bin radesinde bir tonaj gösteriyor. Bunların arasında yüz kadar denizaltı gemisi vardır. Fakat tatbik edilen programlara göre 1942 den evvel İtalya, 35.000 tonluk 4 zirhlîya da sahip olacaktır.

Daha sulh anında, Duce'nin ellelerinde müthiş vasıtalar bulunmaktadır. Bu Alman sistemidir. Lâtin İtalyaya ithal edilen Alman zihniyeti ve Alman metotları her gün biraz daha kuvvetlenmektedir.

Şimdi İtalya, bir müddet devam edecek bir harbe ne suretle tahammül edebilecektir? Bu suala cevap verelim:

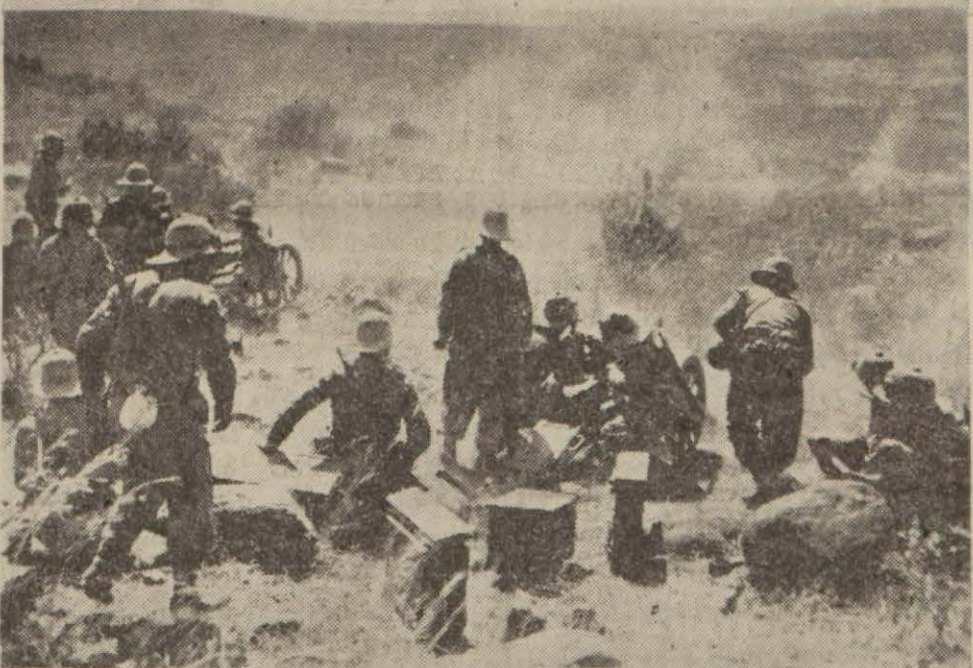
1 — Gıda ve yaşamak. İtalya sulh halinde halkını beslemek için zarurî buğdaya maliktir ve bu da, buğday ununa yüzde 10 ilâ 20 kadar Mısır unu karıştırmak şartile mümkündür. Umumi seferberlik ziraatle meşgul İtalyanları topraklarından alıp ta, abluka vukua geldiği takdirde açlık muhakkaktır.

— İmalât ve fabrikalar. İtalyanın ekonomik ve sınaî potensiyeli çok zayıftır. İtalya, harp sanayine zarurî bütün ilk maddeleri: Demir, kömür, petrol, muhtelif madenler, iplik, kağıt, ilh... ithal mecburiyetindedir. Bu suretle her hangi bir imalâtta bulunmak kudretinden mahrumdur; denizlerden serbestçe istihade edemezse, ne top, ne tayyare, ne de zirhlî yapamaz. Ayrıca hiç birşey de satın alamaz. Zira altın stoku hemen sıfırdır ve bütçesi de geniş mikyasta açık vermektedir.

İtalyanın yegâne serveti, fazla çalışmasına rağmen azla kanaat eden halkının tahammül kabiliyetidir. Diktatörlük te olsa, bir hükümet için, bu kabiliyeti muayyen hudutları tecavüz ettirmek ihtiyatsızlıktır.

3 — Talim ve terbiye görmüş insan ihtiyatı. İtalyanın 6 ilâ 7 milyon talim ve terbiye görmüş asker çıkarcasına şüphe yoktur. Yalnız bu kütleyi teslim ve çerçevelemek meselesi vardır. Her ne olursa olsun, bu seferberlik ağır olacak ve en mühimmi, servet membaı mahrumiyeti olan büyük müşkülâtla karşılaşılacaktır.

Neticede, bu müşahedeler üzerine İtalyanın da, Almanya gibi, her an, komşularından birisine karşı anî bir harekette bulunmaya hazır olduğu ve yine Almanya gibi, sanayi ve ekonomi kudreti zayıf olduğundan, şiddetli bir muhasaraya tâbi tutulduğu takdirde bir müddet devam edecek bir harbe devam etmek iktidarında olmadığı görülecektir.

İtalyan milis teşkilâtından bir kısım

İtalyanların Arnavutlukta İcraatları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İtalyan kıtaatını teftiş ettikten sonra Tirana dönmüştür.

Halihazırda İtalyanlar yalnız şehir ve kasabaları işgal altında bulundurmakta, köylerle dağlık mıntakalara sokulmaktan çekinmektedirler. Dağlık mıntakalara çekilmiş olan millî Arnavut çeteleri civar köylere istedikleri gibi gidip gelebilmektedirler. İtalyan kıtaatının manevî kuvvet bakımından durumları hiç te iyi değildir.

Eski Arnavutluk Başvekilî Koço Ketti dün akşam saat 17,30 da limanımıza muvasalat eden Rumanya'nın Transilvanya vapurile Yunanistan'dan şehrimize gelmiş ve rihimunda, evvelce memleketimize iltica eden bazı Arnavut komutanları tarafından karşılanmıştır.

Eski Başvekil, İtalyan işgalinden sonra Yugoslavyaya iltica etmiş ve bilâhare oradan da Yunanistana geçmiştir. Başvekil ile beraber Yunanistanda Arnavut kumandan ve zabitanına mensup daha 40 kişi bulunmakta idi. Eski Başvekil, rihimunda, kendisini karşılayanlarla kısa bir müddet görüşükten sonra oto-

mobille buradaki Arnavut dostlarından birinin evine gitmiştir.

Mumaleyle, dün kendisiyle görüşen bir arkadaşımıza şunları ösylemiştir:

— İtalyanların, memleketimizi işgali esnasında askerlerimiz, karşılarında bulunan kuvvetlerin nisbetine bakmayarak vatanlarını kahramanca müdafaa etmişlerdir. Ancak, kralımızın, kan dökülmesini arzu etmemesi üzerine müdafaa sahasını bırakarak geri çekilmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin bizlere göstermiş olduğu yüksek hüsûnkabule karşı minnettarlığımı burada bilhassa söylemek isterim. İstanbul'da kalıp kalmıyacağım henüz belli değildir. Vaziyetim, kralımdan alacağım direktife bağlıdır.

Eski Başvekil, bundan sonra, fazla yorgun olduğunu ileri sürerek, yine görüldü, demiştir.

Koço Ketti, dün akşam saat 23 de Perapalasa giderek Arnavut Kralı Zogoyu ziyaret etmiştir. Kralın Paris ve Londra seyahatlerinin tarihi, bu görüşme üzerine kat'î olarak anlaşılabilecektir.

Hikâye

Guguklu Saat

Yazan : Cevad Tavfik Enson

Kime küsmüştü? Yoksa hayat -
tan mı bıkırmıştı? İki senedenberi e-
vinden dışarıya çıkmıyordu. Ziya-
retçileri:

— Niçin dışarıya çıkmıyorsunuz?
Biraz hava almış olursunuz.. dedik-
leri vakit o, karşındakine dik dik
baktıktan sonra sert veyayvan bir
sesle:

— Böyle daha iyi! derdi.
Her şeyi anlamak illetine tutul-
muş insanların. sırrına kat'i surette
vâkıf olmak istediklerini anlar an-
lamaz onları bir daha kabul etmez-
di. Adanın gizliyecek bir sırrı yok-
tu. O, bir fikri sabite kapılarak dört
duvar arasında yaşamayı âdet edin-
mişti. Ona «deli» dediler. Kimisi de
onun, sinir hastalığına uğradığını
iddia ederlerdi. Ne deli, ne de sinir-
li idi. Onun böyle mücerret yaşa-
masında bir hastalık, bir sır değil,
fakat bir düşünce farkı, bir prensip
aramak lazımdı.

Gününü kitap okumakla, yazı
yazmakla, saat tamir etmekle geçi-
rirdi. Bazen da riyaziyi işlerle uğ-
raştırmaktan da kendisini alamazdı.

Profesörlerin bile halledemedik-
leri karmakarışık meselelerde o,
iki carei hal bulurdu. Meseleyi ge-
tiren de gözünün üzerinden bak-
arak:

— Onlar böyle hallederler.. der-
di. Bu da benim usulümdür. Bak.
bunun muadelesi ne kadar basit...
Halbuki onlarınki de aynı kapıya
çıkarak beraber, kulağını ters ta-
raftan göstermekten başka bir şey
değildir. Sen bu usule heves et.

Onun başlıca zevklerinden biri de
saat tamir etmektir. Hele tamir edi-
lecek saat hurda olursa.. büsbütün
sevinir ve hemen işe başlar. Bir-
incini ziyaretimde duvarda asılı ça-
lar saatlerin adedi on iki, bir hafta
sonraki gidişimde bunların adedi on
beş olmuştu.

Beni çok severdi. Çünkü hiç bir
zaman onun hususiyetine vâkıf ol-
mak istememiştin. Herkesi tere-
dütle kabul ederken benim gelme
saatlerimi canla başla beklerdi. Be-
ni karşısında görünce:

— Neredesin azizim? Saatin kaç?
diye sorardı.

Etrafımı çerçevesiyen yirmi ça-
lar saatin içinde cebimden saat çı-
karmak biraz tuhafıma gitmekle be-
raber, arzusunu yerine getirmek iç-
in çıkarır gösterirdim. Saati eline
alır almaz:

— Saatin ayarına ehemmiyet ver-
miyorsun... Bak, iki dakika geri, de-
yip hemen bir el atışıyla pertavsi-
ni gözüne takar ve saati tanzime
koyulurdu.

Bir gün yine onu ziyarete gitmiş-
tim. Biraz şuradan buradan bah-
settiktik nsonra ayağa kalkarak:

— Haydi, seninle biraz dışarı çı-
kıp dolaşalım.. demesini mi?

Birdenbire şaşırılmışım. Ne diye-
ceğimi bilmemekle beraber büyük
bir soğukkanlılıkla:

— Nasıl arzu ederseniz.. dedim.
O, vaziyeti tabii surette alışıma çok
memnun olmuştu. Biraz telâş et-
seydim, belki de vazgeçerdi.

Kuravatını bağladı. Ceketini giydi.
Havaya bakarak: «Şemsiye alsak
fena yapmayız!» diyerek, sanki dün
koymuş gibi şemsiyesini yerinden
çıkardı ve koluna taktı. İki sene-
denberi evinden çıkmıyan bir ada-
mın, âni bir hava tazyikile müteas-
sır olacağını düşündüm. Fakat ken-
disine, yavaş yürümesi için söz söy-
liyemiyordum. Sözlerimin fena kar-
şılansından çekiniyordum. Benim
düşündüğüm şey onun da aklına
gelmiş olacak ki:

— Ben şöyle biraz teneffüs ederek
kendimi açık havaya alıştırıyorum ve
yavaş yavaş yürüyelim, olmaz mı?
dedi.

— Tabii efendim.. nasıl arzu eder-
seniz..

— Evet, şöyle biraz yürüdükten
sonra bir otomobile binerek Rume-
lihisarındaki çınarlı kahveye gide-
lim. Orasını çok severim.

Rumelihisarına gelince, otomobilen
inerek asrîde çınarın altında
bir masaya oturduk. Kahveci yanı-
mıza geldi. İki kahve ile bir nargile
ismarladı.

Nargile ile kahvelerin gelmesi
çok sürmemişti. Marpuccu ceketinin
tersile bir hayli sildi. Kahveyi de
bir çekişte yarı ettikten sonra:

— Allah senden razı olsun.. dedi;
dışarıya çıkmama sebep sensin. E-
peyce eğlendim.

Gaf yapmamak için konuşmaya
cesaret edemiyordum. Yalnız başı-
mı eğerek arada bir «evet» demekle
iktifa ediyordum. Hava serinlemiş-
ti. Ayağa kalkarak, haydi gidelim..
dedi. Evinin önünde otomobilden
indiğimiz zaman:

(Sonu yarın)

Askerlik İşleri

Fatih askerlik şubesinden:

Orta ehliyetnameli kısa hizmetli-
ler 1 Temmuz 939 da hazırlık kıta-
sına sevk edileceklerdir.

Muhtelif doğumlulardan ve kısa
hizmet hakkını ihaiş olanlardan orta
ehliyetnameli olanların 1 Temmuz
939 da «Hazırlık kıtasında» hazır bu-
lunabilmeleri için hemen şubeye
müracaatla askerlik muamelelerini
yaptırmaları ilân olunur.

Abdullah bin Hazâfe, onu tanı-
madı. Delikanlı kendisini, ona ta-
nıttı ve Muhammedi görmek ve is-
lâmiyeti tetkik etmek maksadile
Mekkeye geldiğini anlattı.

Bu tesadüf, delikanlının hayatın-
da bir dönüm noktası oldu. Abdul-
lah, bir havâri gibi. onun gözlerini,
gönlünü ve fikrini sürüklemeye ko-
yuldu.

Ferruhzâd, bu ciddî ve cerbezeli
rehberinin delâletile Arap cemiyet-
lerinin hayatındaki hususiyetleri gö-
rüp anladı. Eşrafın, Ali ve Ömer
gibi kahramanların evlerine, içti-
malarına devam etti. Peygamber
Muhammed ile uzaktan seyrede-
cek, mülayim vesileler buldu.

Gördüğü, işittiği şeyler.. bütün
Araplığı heyecanla saran, kayna-
tan surlar, yavaş yavaş, onun mistik
hislerini gıcıklaymaya başladı. Ka-
hinlik merakı yeniden alevlendi.
İçinden:

— Muhammed, her halde, Hire
şeyhi Abdülmesih'ten üstündür. Öyle
olmasa, bütün bir Araplığın ru-
hunu böyle avuçlarının içine ala-
maz, onun gönlünde bu kadar derin
bir heyecan uyandırılmazdı.

Diyor, Peygamber Muhammede

yakınlaşmaya ihtiyaç duyuyordu.
Ferruhzâd, Abdullah bin Hazâfe-
nin delâletile bir hemşerisi olan
«Selmanı Fârisi» ile tanışınca, ken-
disine bir sırdaş bulabildiği için
çok sevindi.

Selman, İranlıların Bizanslılarla
bir muharebesinde esir düşmüş, kö-
le diye bir Yahudiye satılmış, Ya-
hudi de onu Mekkeye getirmişti.
Muhammed satın alarak azad etmiş-
ti.

Selman, Peygamber Muhammede
ilk iman edenlerden ve ashabbandı.
Peygamberin harplerine iştirak et-
miş, hatırı sayılan adamlardan ol-
muştu.

Ferruhzâd, Arplar, yeni din ve
Peygamber Muhammed hakkında
öğrenmek istediklerini birer birer
Selmana sordu. O da Arapların
mertliklerini sevdiğini, onların me-
denî kavimler gibi ahlâkî taassup-
ta gevşemediklerini, Muhammedin
dini telkinlerinin, onlarda yıpran-
mamış taze, zinde ve dinç bir ben-
lik, inkişaf hamlesi ile dolu bir şah-
siyet yarattığını anlattı. Sonra:

— Bak oğlum Ferruhzâd.. büyük
peygamberimizin kıymetini, onun
kurdugu islâmiyet dininin mahiye-

YURTTA SABAH

Bursa İpekböcekçilik Enstitüsünü Ziyaret

Bursa (Hususi) — Memleketimi-
zin faydalı ve modern müesseseler-
inden biri de «Bursa İpekböcekçi-
lik Enstitüsü»dür.

Bu müessese, ehemmiyeti ve
memlekete faydası kadar da çok
değerli ve vazife aşkile çalışan bir
müdürün; Tahir Yetmen'in idaresi
altındadır. 9 senedenberi müessese-
nin başında feragatle çalışan bu za-
tın bu cihetten yurda yaptığı hiz-
metler epeyce büyüktür.

Kendilerini enstitüde ziyaret et-
tim ve böcekçilik hakkında epeyce
malûmat aldım:

«Evvelâ, müessesede buğday to-
humlarının en iyi cinsleri yetiştiril-
mekte ve bütün köylüye tevzi
edilmektedir.

Türkiyede İpekböcekçilik bölge-
leri: Bursa, Bilecik, Kocaeli, Trak-
ya, Balıkesir, Denizli, Antalya, Di-
yarbakır, Elâzığ, Amasyadır. Bun-
ların içinde bütün istihsalın yarısı
Bursa yapılmaktadır. Diğer böl-
gelerde de iyi muntakalar vardır.
Fakat vasatî olarak Bursa daha iler-
i gitmiştir..

Tohum paketlerinin açılışı: Pa-
ketler açıldıktan sonra, bidadyetten
nihayete kadar enstitü ve istas-
yonların kontrolleri altındadır. İstih-
sal edilen tohumlar kişin fennî
surette muhafaza edilmek üzere
yalnız Bursada bulunan kışlağa ko-
nular, açma mevsimine kadar to-
humlar burada bekletilir. Memleke-
tin muhtelif yerlerine göre yaprak-
lar fışkırmaya başlayınca tohumlar
dağılır biter.. Bu da ilkbahardır..

Paketler açıldıktan sonra 40 - 45
gün arasında kozalar piyasaya gel-
miş bulunurlar.. Köylüye yardım
olmak üzere bu buğday tohumları-
nın paketleri 50-50 kuruş arasında
verilmektedir. Bir paket tohumdan
70 - 75 kilo kadar koza alınır. Vasa-
tî büyüklükte bir kozanın ipeğini
çekersek 1500 metre uzunlukta ol-
duğu görülür..

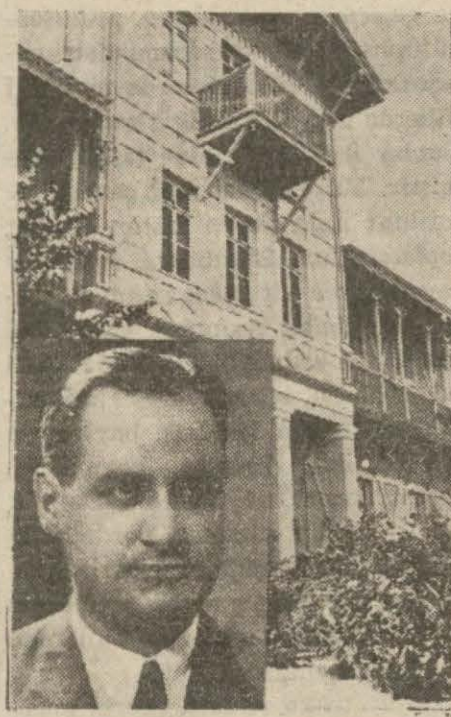
Besleyici iki türdür:

1 — Mahsul, 2 — Damızlık besle-
yici..

Damızlık besleyici; damızlık bes-
leme mevsiminde istasyonların sıkı
kontrolü altında bulundurulur ve
bu suretle esas madde olan tohu-
mun ipeği bidadyetten itibaren tah-
tî emniyete alınır..

İstasyonların, aynı zamanda kon-
trolleri vasıtasile mahsul besleyici-
lere de «teklif bilgisi» asırlar. Bu
işleri gören Türkiyede beş istasyon
mevduddur. Bursa, Edirne, Denizli,
Antalya, Diyarbakır'dan ibarettir.

Her istasyon kendine ayrılan ista-
syon bölgesinde çalışır. Bundan
maada bir de Türkiyede teknik bir
suretle idare etmek ve araştırmak
üzere Bursada bir böcek enstitüsü
vardır.

Bursa İpekböcekçilik Enstitüsü ve müdürü

İstasyonlar bulundukları bölge-
lerde muhtelif yerlerde her yıl kurs-
lar açarak bölgeleri dahilindeki ipek
böcekçiliğinin ilerlemesine çalışırlar.

Meselâ: Vilâyetimiz istasyonu bu
yıl Amasyada kurs açmıştır.. Diğer-
leri de kendi merkezlerinde açmış-
lardır.

İşte bunların neticesinde koza
mikdarı her yıl 150 - 200 bin kilo
kadar artmakta ve ipek verimi de
o nisbette yükselmektedir.

Bunlardan maada eskiden halk
tarafından şikâyet edilen ve çiftçi-
zarara sokan hastalıklar da tama-
men ortadan kalkmıştır.. Bunlardan
başka; sehirimizde ipek, koza ve em-
salı maddelerin evsafını tayin eden
Kondistiyoman isminde bir mües-
se de vardır ki; bu da gene Ensti-
tüye merbuttur. Aynı zamanda Bur-
sada dokunan ipekli kumaşların
«Standard nizamnamesine» muva-
fık olup olmadıkları gene bu mü-
essese tarafından kontrol olunur.

Dişi ve erkek böcekler: Vezin ita-
barile dişi kozalar, erkek kozalara
nazaran daha ağırdır. Çünkü bun-
larda yumurta mevcuttur. Vasa-
tî bir kozanın ağırlığı iki gram kadar-
dır.

Bursada koza satışı: Yaş koza vasa-
tî olarak 70 - 75 kuruş arasında sa-
tılmaktadır. Kuru koza ise bunun
üç misli kadardır. Bu kozalar borsa
nezareti altında satılır.

Köylünün kozadan istifadesi çok
büyüktür. İpek, köylüye diğer iş-
lerden daha çok kazanç bırakır, bu-
nunla beraber ipek böceği besleme
zamanı köylünün işinin en az oldu-
ğu zamana tesadüf eder. Böcekçilik
daha ziyade kadın işidir. Zaten asıl
mesele de 15 - 20 gün arasındadır.

Koza köylünün elinde parasının az
kaldığı bir zamana yetiştigiğinden
vergi borçlarını, evinin taminini ve
diğer masraflarile çocuklarını oku-

Askin Doğusu

— 13 —

Nakleden : ORHAN S.

Yemeği ile meşgul olmasına rağ-
men Ali Bey, Selime bir takdir his-
sinin okunduğu nazarlar atmaktan
kendisini menedemedi. Feridun Be-
yi, herhangi bir şahsa böyle iltifat-
ta bulunurken hiç görmemişti. Ev
sahibi, yalnız memuriyetle gittiği
şark memleketlerinden birinden ge-
tirdiği maymununa alâka gös-
termiş, ehemmiyet vermişti. Bu su-
retle Selim, Ali Beyin nazarında
Süleyman isminde olan maymunu
istihlâf eden acayip bir mahlûk gibi
yer almıştı.

Selim, Hikmeti tetkik ediyordu.
Geçen dakikaların, aralarındaki an-
laşamamazlık acurumun açtığı
hissediyordu; fakat Hikmet hiç bir
harekette bulunmadı. Nazarları, du-
dakları gibi sessiz ve dilsizdi.

Muhavere, Feridun Beyin her gün
münakaşasını sevdiği mevzulara
döküldü. O, beşeriyetin en müref-
feh ve şerefli bir devri olarak telâk-
ki ettiği aşığı imparatorluk zama-
nını tasvire başladı. Perikles'leri, Cé-
sar'ları, ve daha sonraki devirlerde
de Napolyonları sevmiyor, idare ve
saltanat sürme prensiplerinin Jus-
tinien ve Kommen'ler tarafından
anlaşıldığını ileri sürüyordu. Se-
lim, beşerin intikal ve haysiyeti na-
mina itirazda bulunurken, Feridun
Bey, sözünü kesti:

«— Müsaade edin, büyük kelime-
ler, nida, istifham işaretleri kulla-
mayın! Yalnız söyleyeceklerimi din-
leyin. Şu yediğimiz sülün eti lezzetli.
Bakın, Ali Bey nasıl silip süpürü-
yor. Bu av etinin ağzımızda göster-
diği lezzet ve tatlı koku nereden ge-
liyor? Bizim aşçının maharetine ve
bu av etlerini saklayıp zamanında
pişirmesi san'atine. Bir iki gün ev-
vel pişirseydi.. bu et sert ve lezzet-
siz olacak, birkaç gün sonra yapış-
saydı, fazla kokacak ve kurtlana-
caktı. Aziz dostum, beşer cemiyetleri
de tıpkı av etleri gibidir. Onların en
yüksek devirleri dağılma yoluna
girdikleri devirdir. Gençliklerinde
ne de olsa iptidaidirler. Buna mu-
kabil camiaların tefessüh etmeğe
başladıkları bir devir vardır. En gü-
zel medeniyet âbideleri bu iki ku-
rup arasındadır. İşte Bizans bu ha-
kikatı biliyordu, fakat bu sırrı me-
zarına birlikte götürdü..»

Bu şikideki mülâhazaları müteak-
kip konuşmasını daha baka mevzu-
lara geçirdi:

— Samimi olunuz dostum.. orta
zamanlar kadını, bir taht üzerine o-
turttu ve bu sebepten cemiyet için-
de ne kadar karışıklıklar vücade
geldi.

mak, kızlarını evlendirmek gibi
masraflarını hep kozadan temin
eder!..

Esat Altan

Selim kendini tutamıyarak:

— Doğrusu bu nazariyenize kat-
ıyen iştirak edemeyeceğim. Kadının
mekvili her zaman yüksektir ve hür-
mete lâyıktır.. diye Feridun Beyin
sözünü kesti.

— Durunuz biraz. Bakın, hepimiz
erkeğiz, serbestçe konuşabiliriz. Orta
zamanların romantizmini, Fran-
sız ihtilâlinin Avrupadaki akisleri-
ni unutun. Kadının, fikirlerinde in-
sancam bulunmayan, her zaman aklı
selime karşı ayaklanan, umumî
menfaatleri heyecan ve ihtirasına
feda eden bir beşer nümunesi oldu-
ğunu inkâr edebilir misiniz?

Bana gelince, kadını bu hallerin-
den dolayı meş'ul tutmam. İra o bir
nevi makûs talihin tesiri altındadır.
Cinsinin idamesi ve ta-
batın istekleri arasında kadın
bir vasıttadır. Halbuki o, kendisini
bir gaye olarak görüyor ki, bütün
felâket de buradan çıkıyor. Bunun
içindir ki cemiyetin, hem zayıf ve
hem de kuvvetli olan. hakikî mukad-
deratını tayin edemeyen kadının sa-
adet ihtisasına karşı ihtiyat tedbir-
leri alması lazımdır..»

Feridun Bey, bu nazariyesini ha-
raretle izah ve ispat etmek istedi.
Selim, böyle lâkırdıları, Feridun
Beyin ölen karısının hatırasına hür-
metsizlik olarak telâkki ediyordu.

Hikmeti gözden geçirerek, Feri-
dun Beye hitaben içinden: «Oğlu-
nuzu ne şekilde yetiştirdiğinin
farkında mısınız?» diye söyleniyor-
du. Fakat Hikmet oralarda değilmiş
gibi duruyordu. Bir müddettenberi
çatalını bırakmış, boğ tabağını ön-
ünde hareketsiz kalmıştı. Feridun
Bey devam etti:

— «Halbuki işin zevkli tarafı, ka-
dınlar, cemiyetin, kendilerinin bu
müfrit isteklerine karşı müsamaha-
da bulunduğunun farkında bile de-
ğillerdir. Onları dinleyin, hepsi de
tahammül edilmez bir boyunduruk
altında yaşadıkları neticesine varı-
rsınız. Onlar, öyle bir fakiriyet ve ta-
hakküm susuzluğuna duçar olmuş-
lardır ki, hemen hemen güneşi, ayı,
yıldızları şibirli bir değnek ile idare-
ye çalışacaklar. Azizim Selim
Bey, siz de makul, muhakemeli bir
insansınız, sizi de benim fikrime
celeceğim. Bakın Ali Bey.. o hep
benim nazariyemi tutar. Ve bunun
için de ciddi sebepleri var. Onun
aşk hikâyelerini dinleyin, nelere
şahit olacaksınız?»

Ali Bey yavaşça:

— Başımın geçenlerin bu akıllı
delikanlıyın alâkadar edeceğine pek
ummuyorum.. dedi.

Feridun Bey, derhal ciddî bir ta-
vır alarak:

(Devamı var)

SEYYİD BATTAL GAZİ İLE CEDDİ FERRUHZAD

YAZAN: M. RASİM ÖZGEN

— 14 —

hini anlıyabilmen için sana Muham-
medin hayatından ve hususiyetle-
rinden menkıbeler anlatacağım. Bun-
ları dinledikten, islâmiyet esasları-
nı tetkik ettikten sonra hükmünü
verirsin ve bu dinin mevcut dinle-
rin en iyisi olduğuna kanaat getirir-
sen sen de islâmiyetle müşerref ol-
ursun.

Deyince, delikanlı, büyük bir me-
rak ve heyecanla, Selmandan kendi-
sini tenvir etmesini rica etti.

5

SELMAN, İLK EVVEL MUHAM-
MEDİN NASIL DOĞDUĞUNU
ANLATTI

Peygamberimiz Muhammed'in a-
nası Âmine, gebe bulunduğu sıra-
larda, kocası Abdullah, Abdülmüt-
talip tarafından bir ticaret kafilisi
ile «Şam» a gönderildi.

Kafile, «Şam» a gittikten sonra
«Mekke» ye avdet ederken «Medi-
ne» ye geldiği zaman, Abdullah

hastalandı ve oradaki akrabalarının
yanında kaldı. Abdülmüttalip, has-
ta olduğunu haber aldığı oğlu Abdul-
lahı «Mekke» ye getirmek üzere
büyük oğlu «Hâris» i «Medine» ye
gönderdi. «Hâris», «Medine» ye gel-
diği zaman, yirmi beş yaşında olan
kardeşini ölmüş buldu. Muhammed
de, bir rivayete göre, babası «Me-
dine» de hasta iken, diğer bir riva-
yete göre babası öldükten sonra
dünyaya geldi.

Ehli Siyerden bazıları Muhamme-
din sünnetli ve göbeği kesilmiş ola-
rak doğduğunu rivayet ederlerse de
«Zehebî», bu iddiaların doğru ol-
madığını.. «Şâhibi Mevâhib» İbni
Abbâstan naklen, onu, büyük baba-
sı Abdülmüttalibin sünnet ettirdi-
ğini söylüyor.

Abdülmüttalip.. Muhammedin ve-
lâdetinin yedinci günü, Arap âde-
tine göre, sünnet düğünü yaptı ve
büyük bir ziyafet verdi. Ziyafeti

müteakip güzel bir kaside söyledik-
ten sonra çocuğu sünnet etti; ona
«Muhammed» diye ad koydu ve:
«Cenâbı Hak seni semada ve arzda
mahmud eylesin!» diyerek Al-
laha dua etti.

Muhammed, üç gün, bir rivaye-
te göre yedi gün anası Âmine em-
zirdi. Sonra sütü kesildiği için am-
cası Ebu Lehebin cariyesi Süveybe
ve dört ay kadar da Abdülmüttalib-
bin dâyesi tarafından emzirildi. Ve
nihayet Halime namında bir süt a-
naya verildi.

Mekke ahalisi, çocuklarını çöl ha-
yatına alıştırmak, havası ve suyu
güzel yerlerde yaşatmak için aşı-
retlerden süt analara verirler. Ka-
dınlarını çocuk bakmak zahmetin-
den esirgerler. Bu suretle ev işleri-
le daha çok uğraşmalarını temin et-
mekle beraber, daha çok çocuk do-
ğurmalarına imkân verirdi.

Her sene ilk ve sonbaharlarda et-
raftan, bilhassa havası ve suyu gü-
zel olan Beni Saad İbni Bîkr kabi-
lesinden kadınlar gelir, zenginlerin
ve eşrafın çocuklarını emzirmek
için yerlerine götürürlerdi.

O sene, Kureys içinde büyük bir
kıtlık olmuş, otlar, ağaçlar kuru -

muş.. hayvanlar telef olmuş ve in-
sanları yeis sarmıştı. Muhammed
emziren Halimenin kabilesi Beni
Saad de sıkıntıya düşmüştü. Kabi-
leden birçok kadınlar, ücretle emzi-
recek çocuk almak üzere Mekkeye
geldiler. Halime, Muhammed nasıl
aldığını şöyle anlatıyor:

Ben, zevcim Hârisle beraber yo-
la çıktım. Peygamber Muhammedle
beraber meme emen oğlum Hamza
da yanımda idi ve südüm olmadı-
ğundan, açlıktan ağlıyordu. Beni Sa-
ad kızları bizden evvel Mekkeye git-
tiler; çünkü bindiğim merkebe çok
dermansız olduğundan yürümüyör-
du. Südünden istifade ettiğimiz de-
vemiz de bir dirhem süt vermiyor-
du.

Kafilenin arkasından böyle gider-
ken zevcim endişe ediyor: «Merke-
bi biraz sür.. yoksa öteki kadın-
lardan bize hiç bir eşraf çocuğu
kalmıyacak!» diyordu.

Bir pazartesi günü Mekkeye gir-
dik. Şehre daha evvel gelen kabile-
miz kadınları her tarafa dağılmış-
lar, Beni Mahzumdan olan eşrafın
ve zenginlerin çocuklarını paylaştı-
mışlardı.

(Devamı var)

Türk Alfabesinin İslahı Etrafında

Maarif Kütüphanesi Sahibi Naci Kasımın "Akşam,, a Cevabı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Şu takdirde tenkid yapılmazdan evvel, yazdığım eserin tetkiki lâzımdı. Yazdığım eser, tetkik edilmiş olsaydı; Sabah gazetesinde çıkan 28 harfin Türk Alfabesine ait olmadığı anlaşırdı.

Esasen klâsdeki harflere dikkat edince, bu harflerin Türk alfabesine ait olmadığını yukarıda söylemişim. Çünkü; harfler arasında ne Ç, J dilimizdeki sesli harfler, ne de Ç, J ve P harfleri mevcut değildir. Azı ve P harfleri mevcut değildir. Azı ve P harfleri mevcut değildir.

Filvaki bu klîşe, arab dili alfabesine aittir.

Maarif Vekâletinin umumi kütüphanelerdeki kitapları tasnif için bir fihrist hazırlamakta olduğu ve bu fihrist için de arab harflerinin birer işaretle tesbit edileceği yazılmıştı.

Mevzua gelince: Kimsenizin müttehidim. Fakat kısmen diyorum. Ve maddelerle tesbit ediyorum:

I — Arab harflerinin Türk alfabesinde kat'iyyen yeri yoktur. Ve bu mesele, bahse deymez, bir mevzudur. Bu hususta aramızda ihtilâf yoktur.

II — Sabahta çıkan yazıda muharir bana soruyor: "1928 de daha mükemmel bir alfabe yapılabilir mi idi?"

Cevap veriyorum: "Hayır! O zaman, bir inkılâp zamanı idi. Yapılan alfabe o zamana göre çok mükemmel idi. Nitekim pek büyük faydaları da görüldü. Türk harflerinin en büyük feyzini on, on beş sene sonra görelecektir."

Demistim. Görülüyor ki; ben, Sabahtaki yazıda alfabenin mükemmel olduğundan bahsetmişim. Nitekim; "Türk Alfabesinin islahı" adlı eserimde de, Türk Alfabesiyle diğer alfabeleri mukayese ederken diyorum ki:

"Başka dillerdeki zorluklar Türkçede yoktur.

"Türk Alfabesi, yeni bir tarihe maliktir. Bu sebeple bir çok eski alfabelerden daha kolaydır. Meselâ: Fransızcada, İngilizcede, Almancada bir çok mürekkebe harf olduğu halde, bizim alfabemizde bu zorluklar yoktur... ilh.."

Görülüyor ki; bu hususta da sizinle aynı fikirdeyiz. Yalnız birleşemediğimiz bir nokta varsa, o da şudur:

"Alfabe tadil edilemez." diyorsunuz. Mesele bir ilim meselesidir. İlim durmayıp yürüyor ve ilerliyor. Bugünü bir tarafa bıraksak bile, istikbal için bugünden nasıl bir hüküm verebiliriz?

Atatürk bize yalnız alfabe vermedi. O, her şeyden evvel, bize bir Cumhuriyet rejimi verdi.

Cumhuriyet rejimi; daima yürüyen ve daima ilerleyen bir rejimdir. Onda durmak yoktur.

Cumhuriyet bayramlarında duvarlara:

"Vatandaş, durma yürü!"

"Vatandaş, durmayalım düşeriz!" gibi vevizeleri hâvi yaftaların yapıldığını görüyoruz.

Cumhuriyet; taassub, softalık yoktur. Daima ilerleyiş, daima ve daima ilerleyiş vardır.

Ben alfabe bazı eksiklikler görüyorum ve islahın lâzım olduğunu hissediyorum. Bunun için de bir çok ilmi misaller getiriyorum.

"Türk Alfabesinin islahı"

"Türk dili ve Türk dili diksiyoneri"

Adlı eserin okunması zahmetine katılmasa, ne istediğim anlaşılabilecektir. Fakat, başka birisi de:

"Alfabeyle ilişilemez! O, mukaddes kitablar gibi, ilişilemeyen bir eserdir."

Diyebilir.

Ben, bu fikre iştirak etmemekle beraber, bu fikre hürmet ederim. Çünkü; nihayet bir fikirdir.

Ben,

"Türk dili; büyük bir dildir. Bugün seksen milyonluk bir kitle, bu dille konuşmaktadır. Türkün istikbali gözönüne alalım. Ufak bir tadille alfabemizi, dünyanın en mükemmel bir alfabesi haline getirelim."

Diyorum ve bunun için de bir çok vakit sarfediyorum, para harcıyorum, nihayet bir eser meydana getiriyorum. Benimki de bir fikirdir. Ve bir çok bilenenlerin iştirak ettikleri fikirdir.

Alfabe istediğim tadilat ise, şunlardır:

a) Birbirinden ayrılması istenen harfler:

1 — Mikrop, mikroskop, ansiklopedi kelimelerini bilenenler doğru söylüyor. Fakat, bu kelimeleri doğru yazamıyor. Inkılâp, istiklâl, iktisad kelimelerini bilenenler de doğru söylüyor. Fakat çocuklar ve bu kelimelerin manasını bilmiyenler, yanlış, yanlış okuyor.

Kalın söylenen (K) ile, ince söylenen (Ke) birbirinden ayrılma bu yanlışlığa mahal kalmaz.

2 — Gaz, bulgur, mangal kelimelerindeki kalın (g) ile, Ağah ve Dergâh kelimelerindeki ince (ge) birbirinden ayrılmalıdır.

3 — Ağaç, uğur, başa kelimelerindeki (ğ) ile, İğde, Niğde, Dügme, Yedigim, İtiğim kelimelerindeki ye sesi veren harfler birbirinden ayrılmalıdır.

b) Türk dilinde mevcut iken, alfabe bulunmayan harfler:

1 — Mana ve marifet kelimelerindeki (ayn) harfi. Maarif Vekâleti de bu harfin eksikliğini hissederek, bu harf yerine (ğ) harfini kullanmış ve mektep kitaplarında (tabiat) kelimesini (tabîgat) şeklinde yazmıştır.

Ben, bunu doğru bulmadığım gibi, temas ettiğim bir çok muallimler de buna itirazda bulunmuşlardır.

Ağaç, düğme, tabîgat kelimelerindeki harflerin üçü de ayrı ayrı harflerdir. Bu üç harfi hiç lüzumu olmadığı halde bir tek harfle ifade etmek tabii doğru olamaz.

2 — Mesul, mezum, memur kelimelerindeki harf için, 1928 de kabul edildiği halde, sonradan terkedilen (') harfinin alınması.

3 — Gazi, Galip, gaye, katil, nane, kestane kelimelerindeki uzun (a).

Bu harf için de Fransızcadaki (â) nın kabul edilmesi.

4 — Eş ve beş kelimelerinde mevcut iken alfabe bulunmayan (e) harfi yerine Fransızcadaki (é) harfinin kabulü.

İşte; alfabe istediğim tadilat bundan ibarettir.

(Bununla beraber hiç bir şekilde ısrarım yoktur. Şekil tesbiti mütahasss bir heyete aittir.) Bu tadilatın yapılması, Alfabemizin lâtin harflerinden ayrılacağı itirazı da varid değildir.

III — Alfabenin tadilile uğraşacağımıza; gramer, diksiyon, lûgat, Ansiklopediler yapalım diyorsunuz.

Esasen gramer için, Maarif Vekâleti çalışmaktadır.

Türk Dili Diksiyonerine gelince; bunu da Neşriyat kongresinde teklif ettim. Maarif Vekâleti, Büyük Millet Meclisinde dilekler arasına Türk Dili Diksiyonerini de koymuştur. Bu iş de yapılacaktır, demektir.

Ansiklopediye gelince; bunun da istikbalde yapılacağına şüphe edilemez. Fakat Ansiklopedinin veya herhangi mühim bir eserin yazılması için, evvelâ Türk dilinde mevcut kelimelerin tesbitine bir Türk Dili Diksiyonerinin yapılması lâzımdır.

Türk Dili Diksiyonerinin vücade gelmesi için de, (telâffuzların doğru tesbiti için) evvelâ alfabenin islahı icabeder.

IV — Her kültürün bir merkezi

PAZAR 25/6/39

12,30 Program, 12,35 Türk müziği (Klasik program), idare eden: Mesut Cemil, küme ses ve saz heyeti.

13,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 Müzik (küçük orkestra - şef: Necip Aşkın), 1 — Ludwig Sied - Sevgilim (Intermezzo), 2 — Berger - Manon (Vals goston), 3 — Hans Schneider - Meşhur röfrenlerden (Potpuri), 4 — Paul Holzner - Saksonya köylü dansları, 5 — Niemann - Zenci dansı, 6 — Bruno Hartmann - Parlak güneş ışığında dans (Entermezzo).

BİR HAFTALIK RADYO PROGRAMI

PAZAR 25/6/39

12,30 Program, 12,35 Türk müziği (Klasik program), idare eden: Mesut Cemil, küme ses ve saz heyeti.

13,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 Müzik (küçük orkestra - şef: Necip Aşkın), 1 — Ludwig Sied - Sevgilim (Intermezzo), 2 — Berger - Manon (Vals goston), 3 — Hans Schneider - Meşhur röfrenlerden (Potpuri), 4 — Paul Holzner - Saksonya köylü dansları, 5 — Niemann - Zenci dansı, 6 — Bruno Hartmann - Parlak güneş ışığında dans (Entermezzo).

14,15 - 14,30 Müzik (Melodiler Pl.) 18,30 Program, 18,35 Müzik (Şen oda müziği - İbrahim Özgür ve ateş böcekleri), 19,00 Çocuk saati, 19,25 Türk müziği (İnce saz faslı), 20,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,10 Neşeli plâklar - R., 20,15 Türk müziği.

1 — Hicaz peşrevi, 2 — Hafız Yusuf - hicaz şarkı - Sevdâyı ruhun aşk eline, 3 — Arif bey - hicaz şarkı - Benim halim firakınla, 4 — Kemence taksimi, 5 — Bimen Şen - hicaz şarkı - Yıllar ne çabuk geçti, 6 — Bimen Şen - hicaz şarkı - Gülşeni hüsnüne, 7 — Hicaz saz semaisi, 8 — Artaki - kürdilhicaz şarkı - Yetmez mi tükenmez mi, 9 — Faiz - Nikrız şarkı - Gönül ne için ateşlere yansın, 10 — Nevres bey - Muhayyer şarkı - Gün kavuştu.

21,00 Konuşma, 21,15 Müzik (Viololo solo - Zeki Berkunlar tarafından), Fr: Schubert - Aspegione sonate, 21,35 Müzik (Neşeli müzik - Pl.), 21,50 — Anadolu ajansı (Spor servisi), 22,00 — Müzik (Cazband - Pl.), 22,45 - 23 — Son ajans haberleri ve yarınki program.

PAZARTESİ 26/6/39

12,30 — Program, 12,35 Türk müziği - Pl., 13,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 14 — Müzik (Karışık program - Pl.), 19,00 — Program, 19,05 Müzik (Bir uvertür - Pl.), 19,15 Türk müziği (Fasıl heyeti), 20,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 — Konuşma (Doktorun saati), 20,30 — Türk müziği (Kadın küme ses ve saz heyeti).

1 — Hicaz şarkı - Hıramet gülşene, 3 — Hicaz şarkı - Mani oluyor halimi takrire, 4 — Şevki

vardır. Türkçenin de koskoca tarih imtidadınca merkezi hasıl oldu.

Diyorsunuz. Bu fikrinizde müttehiddiz. Nitekim, Alfabenin islahı meselesinin 30 uncu sahifesinde Türk dilinde muhtelif lehceleri gösterdikten sonra deniliyor ki:

"Hangi Lehçe Türk Diline Temel Olmalıdır?"

Şimdi bu muhtelif lehçelerden, hangisini almak icap ediyor. Bu lehçelerden hangisi Türk alfabesine, Türk yazısına ve Türk diksiyonerine esas itihaz edilmelidir ve temel taşı olmalıdır?

Bu suale, hep bir ağızdan şu cevap verilir:

Hangisi, en mükemmel ise...

Öyle ise: hepimiz itiraf etmeliyiz ki, Türkiye hudutları içinde ve dışında konuşulan Türk lehçelerinin en güzeli ve en mükemmi hiç şüphesiz, İstanbul lehçesidir.

Çünkü İstanbul, asırlarca Türk ülkelerinin kültür ve edebiyat kaynağı olarak yaşamıştır.

Binaenaleyh; bir Rumelinin, bir Kastamonulunun, bir Erzurumlunun, bir Azerbaycanlının veya bir Türkistanlının; bir İstanbullu kadar, bu hususta hüküm ve salâhiyeti yoktur.

İstanbulunun (doğru) dediği kelimeyi, Rumelinin (duğru) demesiyle o kelime, Türk diksiyonerine (duğru) olarak giremez!

Kelimeler; doğru şeklini bulmayınca, Türk diksiyonerine giremezler.

Kelimelerin doğru şeklini bellemek için, İstanbullu ediplerin lehçe ve şivelerine dikkat etmek icap eder. Bu husus aşağıda izah edilecektir.

V — «Alfabe tadilatı yapılsa, on buçuk senedir, basılan bütün kitaplar, hige gidecek, okumayı öğrenenlerde ve tabirlerde bir itimadsızlık hasıl olacak.»

Diyorsunuz.

Müsaadenizle, bu hususta da sizinle aynı fikirde olmadığımı söyleyeyim:

bey - hicazkâr şarkı - Gönülümü düşar eden bu hale hep, 5 — Keman taksimi, 6 — Rahmi bey - Hisar şarkı - Bir nevcivansın, 7 — Hisar puşelik şarkı - Küçüksuda gördüm seni, 8 — Lâtif ağa - hicazkâr şarkı - Gönülümü bir tıflı dilbaz, 9 — Hicazkâr saz semaisi.

21,10 Milli musikilere dair ikinci konuşma - Rumen musikisi: Halil Bedi, 21,25 — Neşeli plâklar - R. 21,30 — Müzik (Opera aryları-Pl.) 22,00 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın).

1 — Rudolf Nützlader - Haydi bana bir hava daha çal. 2 — Beethoven - İskoçya havaları, 3 — Karl Föderl - Viyana şarkısı, 4 — Felix Glessmer - Sabah selâmı (Fantezi), 5 — J. Strauss - Mavi Tuna vals, 6 — Pepi Müller - Lapaloma şarkısı üzerine fantezi, 7 — Italo Azzoni - Sabah şarkısı.

23,00 Son ajans haberleri, Ziraat, esham, tahvilât kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23,20 — Müzik (Cazband - Pl.) 23,55 - 24 — Yarınki program.

SALI 27/6/39

12,30 — Program, 12,35 — Türk müziği,

1 — Muhayyer peşrev, 2 — Arif bey - muhayyer şarkı - İltimas etmeğe yare varınız, 3 — Refik Fersan - muhayyer şarkı - Her güzel bağından, 4 — Keman taksimi, 5 — Muhayyer türkü - Ay doğdu batmadı, 6 — Hüseyin türkü - Ayrılık yıl dönümü, 7 — Hüseyin saz semaisi.

13,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 14 — Müzik (Karışık program - Pl.) 19,00 — Program, 19,05 Müzik (Solist - Pl.) 19,15 — Türk müziği (Karışık program), 19,45 — Türk müziği (Halk türküleri ve oyun havaları), 20,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 — Konuşma, 20,30 — Türk müziği (Klasik program). İdare eden: Mesut Cemil Ankara radyosu küme heyeti.

1 — Suzidil peşrevi, 2 — Tanburi Ali - suzidil birinci beste - Yar yıkıldı, 3 — Tanburi Ali - suzidil ikinci beste - Bilmedik yariki, 3 — Tanburi Ali - suzidil ağır semai Kani yadı lebinle, 5 — Ney taksimi, 6 — Nikoğos ağa - suzidil şarkı -

1 — On buçuk senede basılan kitaplar istikbalde basılacak kitapların milyonda biri bile olamaz. Hususile mühim eserler de henüz ortaya konmamıştır.

Alfabe tadilatı yapılsa; bu kitaplar yüzünden de hiç bir ziyan hasıl olmayacaktır. Çünkü, bir kaç harfin ayrılması veya bir iki harfi ilâve etmekle mevcut kitapların satışına kat'iyyen halel gelmeyecektir.

Bu kitaplar da tabii harf inkılâbından evvel, arab harflerile basılan kitaplar gibi, satılacak ve bir müddet sonra ortada kalmıyacaktır.

2 — Okuma öğrenenlerin itimadsızlığına veya zorluk çekeceğine gelince: Bu da varid değildir. Çünkü istenen tadilat, hissedilemeyecek derecede azdır. Okuyucunun bunu, bir lâhzada öğrenmesi mümkündür.

3 — Tabilere gelince: Tabilerin de bu hususta şikâyet hakları olamaz. Çünkü bir ziyan melhuz değildir. Arab harflerile basılmış kitapların satıldığı gibi bugüne kadar basılan kitaplar da satılacaktır.

Vakia, bazı tabiler de harf inkılâbında büyük ziyanlara دچار oldu. Bu ziyan, mektep kitapları yüzünden hasıl olmuştu. Maarif Vekâleti, bastırdığı mektep kitaplarının okunmasını men edince, dışarda müşterisi olmayan mektep kitapları mahvoldu. Ve tabii tabiler de bu yüzden büyük ziyanlara دچار oldular.

Arab harfile basılan diğer eserler ise; yukarıda yazdığımız gibi, satıldı ve hâlâ satılmaktadır.

Bu eserlerin yüzünden de tabilere az çok ziyan geldi. Fakat, bu ziyan nisbeten cüz'îdir. Harf inkılâbının verdiği huz da, bu cüz'î ziyanı telâfi etti.

Hususile benim de bir tâbi olduğumu unutmamamız icabeder.

Mesele, memleket işidir. Tâbi veya bir kaç kitap işi değildir.

Naci Kasım

Maarif kütüphanesi sahib

Bir nigâh eyle dilrûba, 7 — Ali ef. - suzidil şarkı - Yandıkça oldu suzan, 8 — Ali ef. - suzidil şarkı - Her bir bakışında neşe buldum, 9 — Tanburi Ali ef. - suzidil yörük semai - Ceyhun arayan. 10 — Suzidil saz semaisi.

21,10 — Konuşma, 21,25 — Neşeli plâklar - R. 21,30 — Orkestra programının takdimi, 21,45 Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Hasan Ferid Alnar).

1 — N. Rimsky - Korsakow; Şehrazad, senfonik süit, op. 35 a) Largo e maestoso - Allegro non troppo, b) Andantino - Allegro molto, c) Andante, quasi Allegretto, d) Allegro molto. 22,30 — Müzik (opera aryları - Pl.) 23,00 — Son ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat) 23,20 Müzik (Cazband - Pl.) 23,55 - 24 — Yarınki program.

ÇARŞAMBA 28/6/39

12,30 — Program, 12,35 — Türk müziği - Pl., 13,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14 — Müzik (Riyaseti cümhur bandosu - Şef: İhsan Künger).

1 — E. Reeves - Hobomoko: Hint şarkısı, 2 — J. Fucik - Kış rüzgârları (Vals), 3 — G. Parés - Konser uvertürü, 4 — Tschakowsky - Hazin şarkı, 5 — Massenett - Le cid operasının antraktı ve balet parçaları.

19,00 — Program, 19,05 — Müzik (Valslar - Pl.), 19,15 — Türk müziği (Fasıl heyeti), 20,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 — Konuşma, 20,30 — Türk müziği (Müşterek ve solo teganni)

1 — Nihavent peşrevi, 2 — İsmail Hakkı bey - nihavent ağır semai - Seni hüküm ezel, 3 — Rakım - nihavent şarkı - Ne yanan kalbime baktı, 4 — Ut taksimi. 5 — Salâhaddin Pinar - nihavent şarkı - Hâlâ yaşıyor, 6 — Sadettin Kaynak - nihavent şarkı - Gönül nedir bilene, 7 — Nihavent şarkı - Hatırmıdan hiç çıkmıyor, 8 — Artaki - nihavent şarkı - Koklasam saçlarını, 9 — Faiz Kapancı - nihavent şarkı - Gel güzelim Çamlıcağa, 10 — Refik Fersan - nihavent şarkı - Kız sen geldin çerkesten.

21,10 — Haftalık posta kutusu, 21,25 — Neşeli plâklar - R., 21,30 — Müzik (Oda müziği - Pl.), 22,00 — Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın).

1 — Franz Lehar - Çareviç operetinden potpuri, 2 — Leopold - Karlsbad hatırası, 3 — Grieg - Pergunt süiti, 4 — Jac. Grit - Mars.

23,00 — Son ajans haberleri, ziraat, esham-tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat), 23,20 — Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24 — Yarınki program.

PERŞEMBE 29/6/39

12,30 — Program, 12,35 — Türk müziği.

1 — Nişaburek peşrevi, 2 — Ziya paşa - nişaburek ağır semai - Ey gül ne acep silsile, 3 — Hasan ağa - nişaburek şarkı - Camei surhile, 4 — Aziz efendi - nişaburek şarkı - Kırdı geçirdi, 5 — Nişaburek şarkı - Görmek ister, 6 — Ali Rifat - nişaburek şarkı - Meyledip bir gülizare, 7 — Nişaburek sağ semaisi.

13,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14 — Müzik (Karışık program - Pl.) 19,00 Program, 19,05 — Müzik (Senfonik parça-Pl.), 19,15 — (Türk müziği) Fasıl heyeti, 20,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 — Konuşma (Ziraat saati), 20,30 — Türk müziği (Muhtelif şarkılar ve düğün detlerine ait türküleri).

1 — Hicazkâr peşrevi, 2 — Lemi - hicazkâr şarkı - Son aşkımlı canlandıran, 3 — Arif bey - hicazkâr şarkı - Bir halet ile süzdü yine, 4 — Arif bey - suzinak şarkı - Papusuna ermek üzere, 5 — Rahmi bey - suzinak şarkı - Bir sihri tarap, 6 — Udi Esref - suzinak şarkı - Günden güne efzun oluyor. 7 — Mustafa Nafiz - suzinak şarkı - Ümitsiz bir sevgile, 8 — Düğün adetlerine ait türküleri.

21,10 — Konuşma, 21,25 — Neşeli plâklar - R. 21,30 — Müzik (Şan resitali - Ruhi su: Bas bariton), 1 — Haydn - «Mevsimler» oratonosundan çiftçi şarkısı, 2 — W. A. Mozart - «Sihirli flüt» operasından sarastronun aryası. 3 — L.n Van Beethoven - «Fidelio» operasından

Yeni Cezaevi

Yeni hapishane binasının projesini hazırlayan mimar Ankaraya gitti

İstanbul Umumi Hapishanesinin yıkılması için Nafia Müdürlüğü tarafından hazırlanan keşif nihayetlenmiştir. Keşfe nazarın binanın yıkma masrafı 10 bin lira olarak tahmin edilmektedir. Bina ihale tarihinden itibaren 100 gün zarfında yıkılmış bulunacaktır.

Diğer taraftan yeni Ceza evi planlarını hazırlayacak olan Mimar Asım Kömürcüoğlu Ankaraya gitmiştir. Bay Asım Ankara Adliye Vekâletine hazırladığı plan hakkında temaslarda bulunacaktır.

«Rocco» nun «Para şarkısı», 4 — Fr. Schubert - Genç kız ve ölüm (Lied) 5 — G. Verdi - «Simon Boccanegra» operasından Fiesco'nun romanı,

22,00 — Müzik (Küçük orkestra Şef: Necip Aşkın).

1 — Julius fucik - Hülya (Vals), 2 — J. Strauss - Dinamiden (Esranengiz vals), 3 — Emmerich Kalman - Cambazhane prensesi operetinden (potpuri), 4 — Jac. Grit - Mayıs ihtisamı (Vals), 5 — Jac. Grit - Mars.

23,00 — Son ajans haberleri, ziraat, esham-tahvilât, kambiyo-nukut borsası (fiyat), 23,20 — Müzik (Cazband - Pl.) 23,55 - 24 — Yarınki program.

CUMA 30/6/39

12,30 — Program, 12,35 — Türk müziği - Pl., 13,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14 — Müzik (Karışık program Pl.) 19,00 — Program, 19,05 — Müzik (Melodiler - Pl.), 19,15 — Türk müziği (Fasıl heyeti), 20,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 — Konuşma (Haftalık spor servisi), 20,30 — Türk müziği (saz eserleri beste, semai ve şarkılar), 21,10 — Konuşma, 21,25 — Neşeli plâklar R. 21,30 — Orkestra programının takdimi - R. Strauss ve eserleri hakkında, 21,45 — Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Praetorius.)

1 — Richard Strauss - Serenad 13 nefesli saz için, op. 7, 2 — Richard Strauss - «Le bourgeois gentilhomme», süit orkestra için, op. 60, a) 1 inci perde uvertürü, b) Menuet c) Eskrim hocası, d) Terzilerin sahneye çıkışı ve dansı, d) Lully'nin Menueti, e) Courante, f) Kleonte'nin sahneye çıkışı, g) 2 inci perde uvertürü (Intermezzo), h) Ziyafet (Ziyafet müziği ve aşçı yamağının dansı).

22,30 — Müzik (opera şarkıları - Pl.), 23,00 — Son ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat), 23,20 — Müzik (cazband - Pl.), 23,55 - 24 — Yarınki program.

CUMARTESİ 1/7/39

13,30 — Program, 13,35 — Türk müziği,

1 — Rast peşrevi, 2 — Nuri bey - rast şarkı - Failim bir nazlı yare, 3 — Sadi Hoşses - rast şarkı - Ela gözüm, 4 — Rast şarkı - Çalma bak efede, 5 — Kâzım Uz - bayatı araban şarkı - Ayrılık ne kadar acı, 6 — Hüseyin Fahri - tahir şarkı - Uzaktan baktı geçti. 14,00 — Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 14,10 - 15,30 — Müzik (Dans müziği - Pl.), 18,30 — Program, 18,35 — Müzik (bir uvertür Pl.), 18,45 — Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın).

1 — Emmerich Kalman - Hollandalı kadın

DİKKAT:

F O S F A R S O L

EN BİRİNCİ KAN, KUVVET, İŞTİHA ŞURUBUDUR

FOSFARSOL'u, bütün kuvvet şuruplarından ayıran başlıca hassa : Devamlı bir surette Kan, Kuvvet ve İştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir. Her Eczanede bulunur.

Sütçüler âleminde bir hâdisse...

Miele SÜT MAKİNELERİ
1939 modelleri gelmiştir
Dünyanın en sağlam ve en ucuz
MIELE

SÜT MAKİNELERİ dir.
Paslanmaz, lekelenmez ve bozulmaz. Yedek aksamı daima mevcuttur. Miele makinelerimize mahsus hususî yağımız gelmiştir. Fiyatı diğer yağlardan daha ucuzdur. Anado uda acente aramaktadır.

Türkiye umum deposu Jak Dekalo ve Şiş. İstanbul Tahtakale No. 51

TAŞRA SATIŞ YERLERİ :

Ankara acentemiz:	Yusuf Esendemir ve oğulları
Adana	Ömer Başgömez
Konya	Mehmet, Şükrü, Necati Kaşıkçı
Ceyhan	Said Akman
Gaziantep	Mutafoglu M. Şakir Özşeker
Erzurum	Neş'et Solakoğlu
Polath	Süleyman Uzgencici
İzmir	Alanya Abdurrahman Şeref
Trabzon	Polathaneli kardeşler
Trabzon	Kurumhanut oğlu Hafız Salih
Bolu	Mehmet Yönder
Sivas	Mustafa Gözü Küçük
Rize	Musa Güveli ve Şiriki

KANZUK
NASIR İLÂCI

En muannid ve eski nasırları bile kökünden çıkarır. Elli senedenberi Avrupa ve Amerika'da mazharı takdir olmuş bir ilâçtır. Kanzuk Nasir ilâcı her eczanede vardır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Haydarpaşa Lisesi Satınalma Kurumundan :

Haydarpaşa Lisesi pansiyonu yatılı talebesinin mayıs 1940 gayesine kadar 168.000 muhtelif parça çamaşırlarının yıkattırılması kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 7/VII/939 cuma günü saat 15 de Beyoğlu İstiklâl caddesi Karıman karşısında Liseler Alım Satım Komisyonu binası içinde toplanacak komisyonda yapılacaktır.

Tahmin bedeli (5275) lira ve ilk teminat (396) liradır.

İstekliler şartnameyi okulda görebilirler.

Eksiltmeye girmek isteyenlerin şartnamesinde yazılı vesaik, ilk teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden en son bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri.

Zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması ve posta ile gönderilecek teklif mektuplarının zamanında gelmiş olmaları lâzımdır. (4428)

ARMUTLU KAPLICALARI

Şifa hassası, Radlo-Aktivitesi en yüksek kaplıcadır.

Otel, Lokanta ve gazinosunda fiatlar her keseye elverişlidir. Mudanya postaları haftada dört gün gidiş ve dönüşte uğrar. Fazla taksifat için, Sirkeci İstasyonu karşısında Nemlizade Han 11 numaraya müracaat ediniz.

Orta Okulu bitiren gençlerden
Gedikli Tayyareci alınacak

1 — Genel Kurmay Başkanlığının tensiplerile Türkkuşu Genel Direktörlüğünün emri altında bu yıl açılmakta olan (Hava gedikli hazırlama yuvasına) orta okul mezunları alınacaktır.

2 — Hava gedikli hazırlama yuvasına girmek isteyenlerde aranacak belli başlı şartlar aşağıda gösterilmiştir.

- A — Türk olmak, anası ve babası Türk ve Türk soyundan olmak.
- B — Bekâr olmak ve yaşı en az 16, en çok 18 olmak.
- C — Sağlık durumu uçuculuğa elverişli olmak.
- D — İyi hâl sahibi bulunmak.
- E — Ana ve babasının yoksa, velisinin rızasını gösteren vâzih adresli vesika göstermek.

F — Hava Gedikli hazırlama yuvasını ve hava okullarını bitirdikten sonra hava birliklerinde 12 yıl gedikli erbaş olarak vazife görmeyi taahhüt etmek. (Bu taahhüt gedikli hazırlama yuvasına geldikten ve hava sağlık heyetince yapılacak kat'i muayene iyi netice verdikten sonra masrafı Türkkuşunca ödenmek suretile yapılacaktır.)

3 — Gedikli olmadan evvel ve olduktan sonra alınacak aylık ve tayyareci zamlarının miktarlarıyla diğer esas ve şartlar hakkında daha fazla malumat almak isteyenler orta okul, lise ve kültür direktörlüklerine, askerlik şubeleri başkanlıklarına, Türk Hava Kurumu ile Türkkuşu şubelerine gönderilen matbu broşürleri görebilirler.

4 — Kayıt muamelesine 30 Haziran'da son verilecektir. Lâzımgelen şartları haiz olduğu görülen gençler Temmuz ayı içinde Ankara'da Türkkuşuna sevkedilecektir.

5 — Hava Gedikli Hazırlama Yuvasına girmek isteyen orta okul mezunları kaydedilmek üzere Türk Hava Kurumu Şubelerine, Ankara'da Türkkuşu Genel Direktörlüğüne müracaat etmelidir. «3845»

Ankarada
AKBA

Kitapevi - Kâatcılık Türkçe ve yabancı dil gazete, mecmua, kitap siparişlerini en doğru yapan bir yerdir. Erika ve İdeal yazı makineleri satış yeridir. Telefon : 3377

Dr. Hafız Cemal

Lokman Hekim
Dahiliye Mühassısı
Divanyolu 104

Muayene saatleri pazar hariç her gün 2,5 - 5 saat ve cumartesi sabahları 9 - 11 hakiki fıkara kabul olunur. T. 22398

Sahibi: A. Cemaluddin Saraoğlu
Nesriyat müdürü: Macid ÇETİN
Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

DİKKAT
GRİPİN

Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir. Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve pulsuz kutuları şiddetle reddediniz.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

Cirsi	Miktarı	Muh. B. Lira Kr.	% 7,5 te minati	Eksiltme Şekli	Saati
Kamyon	2 adet 3 tonluk	4800.—	360.—	Açık ek.	14
Kamyon	1 adet 6 tonluk	4000.—	300.—	" "	14,30
Satış kamyonu	1 adet 2 tonluk	3100.—	232.—	" "	15

I — 21/IV/939 tarihinde talip zuhur etmediğinden ceman 4 adet kamyon yeniden açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme şekli ve saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 29/VI/939 perşembe günü Kabataşta Levazım ve muayene Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi kapalı satış kamyonu planda görülebilir.

V — İsteklilerin tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte mezkûr komisyona gelmeleri (4176).

I — Şartnamesi mucibince Çamaltı tuzlası için satın alınacak 160.000 Kg. ağır dizel yağına 25/V/939 tarihinde talip zuhur etmediğinden pazarlıkta yeniden eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 11200 lira, muvakkat teminatı 840 liradır.

III — Pazarlık 29/VI/939 perşembe günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Muayene Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İstekliler pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla mezkûr komisyona gelmeleri (4202).

İstanbul Halk Tiyatrosu

Kenan Güler ve arkadaşları

Bu gün gündüz
Üsküdar Baler-
bahçe Amcabey
3 P. gece Kadıköy

Yeldeğirmeni
Lâle bahçesinde
Amca Bevi Mişel revüsü
Otto ve Ketî varyetesi

EGE Tiyatrosu
Nurettin Gençdur
ve arkadaşları
25 Haziran pazar
akşamı Yenışehir

Cumhuriyet
Bahçesinde
İKİ SÜNGÜ ARASINDA
Murad Şamil varyetesi

Türk Revü Opereti
EFENİN AŞKI

Yazan ve besteleyen Mublis
Sabahattin 40 kişilik heyet 16
kişilik - GÖRLS - ve - BOYS -

Acele Satılık Eşya

Altın Mekik kumaşlarından zarif bir takım kanape, gardirop, masa, büfe vesaireyi görmek arzu edenler Nuruosmaniye sıracı Sinan karşısında 56 numara üçüncü kat Bay Hükümeti müracaat.

Üsküdar Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Ankarada Yenışehirde Necatibey caddesinde 23 No. hanede Nazmiye Hazine vekili tarafından sizinle diğer müddealehyler aleyhlerine kame edilen alacak davasından dolayı gönderilen tebligata ve yapılan tahkikata nazaran ikametgâhınızın meçhul bulunduğundan 20 gün müddetle ilânen tebligat ifasına ve muhakemenin 19/7/939 çarşamba günü saat 10 a talikına karar verilmiş olmakla yevm ve vakti mezkûr da Üsküdar Sulh Hukuk Mahkemesine gelmeniz lüzumu davetiye ma kamuna kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (939/116)

S. Atılının idaresinde pek yakında yaz temsillerine başlayacaktır.

Türkkuşu İstanbul ispektekliğinden:

- Geçen sene ve bu sene Türkkuşuna yazılan üyelere kamp için vesika verileceğinden 26 Haziran akşamına kadar «taşradakilerin mektupla» müracaatları.
- İmtihanlarını bitirenler derhal sevkedilecektir. «4506»

Bostancıda Sahilde Satılık Arsa

Bostancıda Çatalçeşme karşısında deniz kenarında önü kumluk arsa satılıktır. Bostancı'nın en güzel bir mevkiinde, koya nazır, tramvay durağı yakınında, duvarları ve rihtımı ve kayıkhanesi yapılmış bir halde bulunan arsanın 21 metre cephesi ve takriben bir dönüm murabbai mesahası vardır. İsteklilerin her gün sabahları (10) dan (12) ye kadar «Yeni Sabah» idare memurluğuna müracaatları.

Maarif Vekâletinden:

- Orta okullarda Türkçe, Tarih - Coğrafya, Riyaziye, Tabiiye, Fransızca, Almanca ve İngilizce Muallim muavini olmak isteyenler için bu sene imtihan açılacaktır.
- İmtihanlar bir eylül cuma günü İstanbul Üniversitesinde başlayacaktır.
- Bu imtihana dahil olacakların:
 - A — Türk vatandaşı olmaları,
 - B — Yaşlarının 20 den eksik ve 45 den fazla olmaması,
 - C — Hüsnühal erbabından oldukları, her hangi bir surette mahkûmiyetleri olmadığı hakkında bulundukları vilâyet veya kaza idare heyetinden alınmış bir mazbata ibraz etmeleri «Hâlen memur ve muallim olanlar bu kayıttan müstesna olup mensup oldukları Daire Amirin vereceği vesika kâfidir.»
 - D — Her türlü hastalıktan ve muallimlik etmiye mani vücut ârizalarından salim olduklarını ispat eder tasdikli hekim raporu ibraz etmeleri,
 - E — En az lise veya 4 veya 5 veya 6 sınıflı öğretmen okulu mezunu veya bunların muadili tahsil görmüş olmaları,
- Muallim mektebinden mezun olanların en az iki ders senesi muallimlik etmiş bulunmaları lâzımdır.
- Namzetler imtihanda muvaffak oldukları takdirde kanunî şartlar dahilinde her hangi bir orta tedrisat muallim muavinliğine tayin edileceklerdir.
- Yukarıdaki şartları haiz olan namzetler bir istida ile Vekâlete müracaat edeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır.
 - A — Nüfus tezkeresinin aslı veya tasdikli sureti,
 - B — Tahsil derecelerine ait şahadetname veya vesikalarının asıl veya yahut suretleri,
 - C — Hüsnühal mazbatası,
 - D — Bulundukları yerlerin Maarif İdaresinden nümunesine göre alınmış tasdikli sıhhat raporu,
 - E — Maarif İdaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş,
 - F — Altı adet 4x6,5 büyüklüğünde kartonsuz fotoğrafları.
- Bu vesikaların en son 15/8/1939 tarihine kadar Vekâlete gönderilmesi lâzımdır. Bu tarihten sonra vekâlete müracaat etmiş olanlar imtihana alınmayacaktır. (2200) (4090)